

Seimas priėmė Rusijos  
požiūrį kritikuojančią  
pareiškimą

Vilnius, birželio 20 d. (BNS) — Seimo dauguma ant-radienį galingu ideologiniu puolimu priėmė Seimo pirmi-ninko Vytauto Landsbergio parengtą pareiškimą, kuriame kritikuoja Rusijos neigiamas Ru-sijos požiūris į Lietuvos sieki-ti tapti NATO nare.

Kairioji opozicija atsisakė balsuoti dėl pareiškimo, todėl jis buvo priimtas vienbalsiai, 63 parlamentarų balsais „už“.

Pareiškime reiškiamas ap-gailėtavimas, kad „Rusijos Užsienio reikalų ministerija vėl, kaip Stalino laikais, skel-bia, kad SSRS nenaudoja prie-vartos prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją, o Rusijos presiden-tas — kad Rusijos būgštavi-mai destabilizuos Europą ir visą pasaulį“.

Pasak pareiškimo, Maskvos mėginimai brėžti „raudoną“ liniją tarp Lietuvos ir Lenki-jos yra ištis destabilizuojan-tys, „jie primena pasauliui, kad šia linija jau brėžė Molotovas ir Ribbentropas bei kas iš to išejo“.

Pareiškime reiškiamas viltis, jog nors į Rytus nuo Lietuvos pasigimę bei pasireiškę ga-sdinimų neadresuotą disk-tatūrinių tendencijų, tai ne-bus vyraujanti politinė linija.

Pasak pareiškimo autoriaus V. Landsbergio, šis dokumen-tas yra „atsakymas, kad ne-paisant to, ką daro Rusijos di-plomatija, Lietuva eis savo keliu ir vertina tuos veiksmus kaip negerus, destabilizuojan-čius padėtį Europoje“.

„Manau, kad laikydami tvirtos ir aiškos pozicijos, nepripa-zindami dabartinę Rusijos vadovybę kokių nors teisių diktuoti ką nors Lietuvai,

žinoma, ir Vakarams, mes pa-sitikime būsima demokratine Rusija“, sakė V. Landsbergis.

Per svarstymą buvo atsi-zvelgta tik į konservatoriaus Audroniaus Azubalo redakci-nio pobūdžio pasiūlymus, ta-čiau atmetti siūlymai atidėti pareiškimo priėmimą ar tobulinti dokumento tekstą.

Opozicinės LDDP frakcijos atstovai Povilas Gylys ir Gedi-minas Kirkilas pareiškė su-sirūpinimą, jog pareiškimas pablogins santykius su Rusija ir dar labiau sumažins Lietu-vos draugų šioje valstybėje.

Opozicija kritikavo, jog pa-reiškimas yra nesuderintas nei su Lietuvos URM, nei su prezidentu. Be to, P. Gylys ir kiti parlamentarai stebėjosi, kad nė viena nepatvirtinę sa-vo nuostatos dėl didėjančio Rusijos diplomatinio spaudi-mo.

Modernusis krikščionis de-mokratas Vytautas Bogušis reikalavo atidėti pareiškimo priėmimą, kol iš Seimo tribū-nos savo nuostatą dėl Rusijos paskelbs UR ministras Algir-das Saudargas.

„Rusija gaus neblogą žinią, kad Lietuvoje užsienio politi-kos nėra, pagrindinės politi-nės partijos neturi konsen-sus“, sakė G. Kirkilas.

V. Landsbergis kategoriškai atmetė kaltinimus, neva jis sąmoningai blogina santykius su Rusija. Anot Seimo pirmi-ninko, jis vienintelis iš aukštų Lietuvos pareigūnų per šią kadenciją trisryš lankėsi Maskvoje, pletodamas santy-kius su Valstybės Duma ir kultūrinį bendradarbiavimą.

Maskva tyli dėl sovietų  
okupacijos žalos atlyginimo

Maskva, birželio 20 d. (In-terfax-BNS) — Maskva kol kas nekomentuoja Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrų pirmininkų pasisakymų, raginančių pradėti derybas su Ru-sija dėl sovietų okupacijos pa-darytos žalos atlyginimo.

Susitikime praėjusį penkta-dienį Pernu trijų Baltijos valstybių premjerai pritarė Lie-tuvos Seimo SSRS okupacijos žalos kompensavimo įstaty-mui ir pabrėžė būtinybę drau-gė dirbti šia linkme.

Kaip pareiškė antradienį

\* Prezidentas Valdas Adamkus atšaukė trečiadienį numatytą susitikimą su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, pranešė pre-zidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė, nenurodydama priežasties, kodėl atšauktas susitikimas, dėl kurio buvo iš anksto sutarta. Pasak kai ku-rių šaltinių prezidentūroje, prezidentas atsisakė ketinimų susitikti su V. Landsbergiu, susipažinęs su jo pasisakymu per Seimo posėdį antradienį. Seimo posėdyje, priimanč pa-reiškimą, kritikuojančią nei-giamą Rusijos požiūrį į Lietu-vos siekią tapti NATO nare, V. Landsbergis atmetė pasiūly-mus dar redaguoti dokumen-tą, sakydamas, anot posėdžio stenogramos, kad „mes girė-mume pasiūlymą redagavime pretekstu atidėti, kol bus su-derinta su prezidentu ar, gal-būt, su Maskva“.

(BNS)



Į tarptautinę konferenciją susirinkusių Ignalinos AE I reaktoriaus uždarymo rėmėjus pasitiko piketuotojai, nepatenkinti planais nutraukti jėgainės naudojimą. Piketuotojai laike plakatus su lietuviškais bei angliškais užrašais: „Su sūkiu ir ES sugriovė žemės ūkį, pramonę, dabar norite sugriauti ekonomikos pamatus — Ignalinos AE“. Septynių žmonių piketą surengė neįtakinga Liaudies sąjunga „Už teisingą Lietuvą“.

Nuotr.: Su piketuotojais bendrauja Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.

Gedimino Zilinsko (Elta) nuotr.

Be pasaulio paramos  
Lietuva neuždarys  
Ignalinos atominės elektrinės

Vilnius, birželio 20 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus antradienį Vilniuje prasidėjusioje tarptautinėje Ignalinos atominės elektrinės (IAE) pirmojo bloko uždarymo rėmėjų konferencijoje ragino tarptautinę bendruomenę sutelkti pastangas šiam sudėtingam projektui, nes Lietuva viena jo įgyvendinti nepajėgus.

Sveikindamas į konferenciją atvykusius 29 valstybių vyriausybės atstovus, taip pat Pasaulio banko, Tarptautinio valiutos fondo, kitų tarptautinių finansinių institucijų ir organizacijų aukštus pareigūnus, prezidentas pripažino, kad „Lietuvos sprendimai dėl Ignalinos atominės elektrinės ateities nebuvo lengvi, ir mūsų laukiantis darbas taip pat nėra paprastas. Vien technologikai užbaigti Ignalinos elektrinės veiklą prireiks keilių dešimtmečių — kol branduolinius atliekos bus saugiai ir visiškai palaidotos“.

„Svarstome ne tik elektrinės, gaminančios apie tris ketvirtadalius Lietuvos elektros energijos, ateitį. Daug dėmesio šiandien skirsime ir Lietuvos energetikos ūkio pertvarkymui, aplinkosaugai, socialiniams ir regioninėms plėtros klausimams“, sakė Lietu-vos vadovas.

V. Adamkus pažymėjo, kad per „pastarąjį dešimtmetį pa-vyko daug padaryti, užtikrinant Ignalinos atominės elektrinės saugumą. Tai didžiulis mūsų partnerių, ypač Šiaurės valstybių, nuopelnas“.

Premjeras Andrius Kubilius, kalbėdamas konferencijoje, taip pat pareiškė, kad be esminės finansinės tarptautinės paramos Lietuva negalės už-daryti IAE I bloką iki 2005 me-tų. Iki to laiko numatytiems uždarymo projektams įgyven-dinti reikės apie 200 mln. eu-rų (800 mln. litų).

Kalbėdamas IAE I reaktoriaus uždarymo rėmėjų konfe-rencijoje, G. Verheugen sakė, kad EK jau skyrė šiam tikslui 10 mln. eurų iš 1999 m. biu-džeto ir dar 20 mln. pridės iki šio metų. Pasak jo, EK pla-nuoja pervesti didžiąją dalį šių pinigų per Tarptautinį IAE uždarymo fondą.

Jis priminė, kad parama

tektų net pradėti planuoti I bloko naudojimo nutraukimui būtinus darbus.

Pasak A. Kubiliaus, kad sprendimas dėl konkretios IAE I bloko uždarymo datos yra neatsiejamas nuo viso Lie-tuvos energetikos energijos ūkio pertvarkos ir jo atnaujinimo, todėl reikia ieškoti kitų elek-tros gamybos galimybių.

Pasak jo, eidama į Europos Sąjungą, Lietuva taip pat turi įjungti savo elektros ūkį į bendrąją Europos elektros energijos rinką. Tačiau A. Ku-bilius pastebėjo, kad ženg-dama būtinius teisinius ir ad-ministracinius žingsnius, rei-kingus įsijungti į vieningą ES elektros rinką, Lietuva ne-turi techninės jungties, sujun-giančios ją su Vidurio Europa.

Todėl kaip vieną iš svarbiau-sių tikslų jis nurodė kuo grei-tesnį Lietuvos elektros siste-mos sujungimą su Vakarų ener-getine sistema, nutiesiant elektros perdavimo liniją tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Lietuvos premjeras pa-žymėjo, kad rėmėjų konferencija — „ne vienkartinis žingsnis, bet tik ilgalaikio testinio proceso pradžia“. „Manau, kad bendromis pastangomis ir su didėle atsakomybe mes išpre-sime šią problemą, neperkel-dami jos ateities kartoms“, kalbėjo jis.

Ignalinos AE reaktoriaus  
uždarymui pinigų užteks

Vilnius, birželio 20 d. (BNS) — Europos Komisijos (EK) igaliotinis Europos Są-jungos pėtrais Gunter Verheu-gen pranešė, kad per ateinan-čius kelerius metus EK skirs Lietuvai 150 milijonų eurų (600 mln. litų) Ignalinos ato-minės elektrinės (IAE) uždary-mui ir tolesnėms energeti-ko pertvarkoms.

Lietuva įsipareigojo užda-ryti IAE I bloką iki 2005 me-tų. Iki to laiko numatytiems uždarymo projektams įgyven-dinti reikės apie 200 mln. eu-rų (800 mln. litų).

Kalbėdamas IAE I reaktoriaus uždarymo rėmėjų konfe-rencijoje, G. Verheugen sakė, kad EK jau skyrė šiam tikslui 10 mln. eurų iš 1999 m. biu-džeto ir dar 20 mln. pridės iki šio metų. Pasak jo, EK pla-nuoja pervesti didžiąją dalį šių pinigų per Tarptautinį IAE uždarymo fondą.

Jis priminė, kad parama

Richard Durbin atveria  
kolegoms akis į naująją Rusiją

Vašingtonas-Vilnius, bir-zelio 20 d. (BNS) — Ištikimas Lietuvos bičiulis JAV Senate Richard Durbin išpėjo kolegas senatorius neužmerkti akių į „nerimą keliančius Rusijos pareiškimus“ dėl Baltijos valstybių.

Pirmadienį R. Durbin Sena-to posėdyje perskaitė pareiškimą dėl Rusijos prezidento Vladimir Putin pasisakymų prieš Baltijos valstybių narys-tę NATO bei Rusijos URM pa-reiškimo. Senatorius griežtai sukritikavo V. Putin žodžius, jog Baltijos valstybių priėmi-mas į NATO būtų neapgalvo-tas veiksmas, kuris „destabili-zuotų padėtį Europoje“.

Anot R. Durbin, negalima neigti fakto, kad Baltijos valstybės „vis dar yra labai pažeid-dijamoje padėtyje“. Pasak senatoriaus, Baltijos valstybės neturi „ko nors panašaus į ra-ketų arsenalą, tačiau jos žiūri per sieną ir savo kaimyns, Ru-siją ir Baltarusiją, ir mato la-bai sukarintą situaciją, daugel-liau atveju labai grėsmingą“, sakė R. Durbin.

Komentuodamas Rusijos URM pareiškimą, neva Lietu-vos prievartinis įstojimas į SSRS 1940 metais buvo savarakiškas, R. Durbin teigė, jog tai „įžeidžiantis istorijos per-rašymas“. „Mes manėme, kad Rusijos imperijos pabaiga bus istorijos perrašėjimų pabaiga. Deja, ponas Putin ir jo va-

mu“.

Komentuodamas Rusijos pa-reiškimo kalbą, premjeras Andrius Kubilius spaudos konfe-rencijoje sakė, kad jei Lietuva nebūtų nusprendusi uždaryti IAE, ji nebūtų sulaukusi tokio siūlymo. Jis pridūrė, kad Lie-tuva yra pasirengusi parduoti elektros energijos perteklių, o siūlymas išnuomoti jos dau-giau politinis.

Rusija prakalbo apie Ignalinos  
elektrinės nuomą

Vilnius, birželio 20 d. (BNS) — Rusija norėtų išsinuomoti Ignalinos atominę elektrinę (IAE), kartu prisiimdama vi-sas ekonomines ir socialines pasekmes, kalbėdamas tarptautinėje rėmėjų konferencijoje Vilniuje, pareiškė Rusijos branduolinių energetikos vice-ministras Bulat Nigmatulin.

„Nėra jokio techninio pag-rindo uždaryti IAE, dabar to-kie reaktoriai yra saugūs“, teigė Rusijos atstovas. „o galbūt ir ekonominis Lietuvos sprendimas“.

B. Nigmatulin sakė, kad Rusija norėtų išsinuomoti IAE, tiekti jai kurą, paslau-gas, atnaujinti jėgainės veiklą. Rusija jėgainę naudotų iki projekto numatytos datos, o vėliau prisiimtų jos uždarymo kaštus. Šį norą B. Nigmatulin aiškino tuo, kad Rusijoje su-mažėjo jų pajėgumas energie-tikai. Dujų tiekimas energie-tikai, tiktai jai kurą, paslau-gas, atnaujinti jėgainės veiklą, kad tai galėtų būti politinis spaudimas. „Spaudimas yra tuomet, kai jus verčia uždary-ti elektrinę“, pažymėjo jis.

B. Nigmatulin pripažino, kad šis siūlymas neturi atitik-mens, tačiau, pasak jo, „atitiktis nebūna ir Sovietų są-jungos sukūrimui ir jos iširi-tui esmės nesaugias, būtų už-daryti anksčiau, nei numatyta jų projektuose. „Todel aš ti-kiuoju, kad G-7 valstybės pir-maus suteiktini finansinę ir kitą paramą Lietuvai per ateinan-čius metus“, sakė EK plet-ros igaliotinis.

G. Verheugen sveikino Lie-tuvą už „toliaregišką sprendi-mą“ uždaryti IAE ir įvertino tai kaip „dalį sudėtingos ener-getikos reformos šioje valsty-bėje“. „Ši nauda — ekonomi-nė, politinė ir nematerialinė — smarkiai viršija kainą. Lie-

## KALENDORIUS

Birželio 21 d.: Šv. Aloyzas Gonz-gas; Alija, Apolinaras, Demetrija, Galmas, Vasarė. Pirmoji vasaros diena.

Birželio 22 d.: Inocetas, Jonas, Kaributas, Laima, Paulinas, Sudar-gas, Tomas.





## SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

### KRAŽIŠKIO BROLIO APOLINARO ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ

Ak tie seni nuotraukų albumai... Jie vartomi retai, bet atsivertus ilgai susimąstome ties kiekviena fotografija, nes jos būtin atšaukia praeities dienų prisiminimus, pažadina užsūdusius jausmus. Draugų ir artimųjų veidai atgyja, pabunda širdyje jų ilgesys, pajuntamas jų netekties gaudulys, ar džiaugsmingų įvykių malonus išgyvenimas.

Idomu stebėti ir klausytis vyresnio brolio ar sesės vartancio savo jaunystės dienų albumą. Ši kartą klausomės poeto ir ilgamečio pedagogo Apolinaro Bagdono, susimąstiusio ties skautavimo dienų nuotrauka. Poetas pasakoja:

„Kražių Žiburio“ gimnazijoje veikė kelios organizacijos — skautai susispietę į „Šarūno“ draugovę, ateitininkai, Vilniui vaduoti sąjungos skyrius, ir Jaunosios Lietuvos būrelis.

1930 metais uždarius ateitininkus ir Jaunosios Lietuvos narius perėjus daugumai į skautus, likosi tik dvi organizacijos — skautai ir Vilniui vaduoti sąjunga.

Dauguma skautų priklausė ir ateitininkams, gal arti 80 nuosimčių. Ateitininkus uždarius, jie ėmė veikti slapta.

Man teko būti skautų draugovės draugininku 1933-1934 mokslo metais. Buvo trys veiklos skiltys, kurioms vadovavo skiltininkai. Darydavo sueigas ir ruošdavosi patyrimų egzaminams. O anksti rudens ir pavasarį skautai rengdavo iškylas į gamtą, į netoli esantį Medžiokalnį ir Pušyną. Švėndavo laužus ir prie jų tūrėdavo labai įdomias programas. Visi turėjo savo skautiškas uniformas, kuriomis dažnai vilkėdavo.

Dalyvaudavo įvairiuose minėjimuose gimnazijoje ir už jos ribų. Ypač įdomus buvo Kražių skerdynių minėjimas, švenčiant jų 40 metų sukaktį. Miestelio aikštėje buvo įrengta tribūna iš kurios kalbėtojai kreipėsi į gausiai susirinkusius žmones. Čia ypač gražiai pasirodė skautai.

Man baigus gimnaziją 1934 m. — skautų draugovės draugininku buvo paskirtas mano

adjutantas Jurgis Kuznecovas. Jis buvo rusų pradinės mokyklos, buvusios Kolainių bažnytkaimyje, mokytojo sūnus, labai sulietuvėjęs ir draugiškas.

Kražių gimnazija 1936 m. buvo uždaryta ir perkelta į Kelmę, kur tebuvo tik progimnazija. Plati apylinkė liko be vidurinės mokyklos.

Susimąstęs savo pasakojimą baigė poetas Apolinaras P. Bagdonas.

\*\*\*

Poetui dėkojame už nuotrauką ir su ja susijusius praeities prisiminimus.

### A.S.S. FILISTERIŲ PASITARIMAS

Šį pasitarimą sukvietė fil. Ramona Kaveckaitė, Filisterių Skautų sąjungos Čikagos skyriaus pirmininkė. Susirinkimas gegužės 19 d. vyko filisterių skautininkų Dailos ir Juozo Liubinskų namuose.

Atvykę filisteriai buvo labai nustebinti muziejiniais dirbiniais papuoštais namais. Fil. Daila ir Juozas yra rinkėjai retų liaudies meno dirbinių, todėl jų namo sienos, spintos ir kiekviena laisva vieta yra papuosta meniškais vertybėmis. Čia puikūs kryžiai, lietuviški velniai, užgavėnių kaukės, gintaro dirbiniai, seni Lietuvos pinigai, senųjų indėnų apyvokos reikmenys — ginklai, lietuvių menininkų paveikslai, medžio drožiniai ir daugelis kitų, labai retai užtinkamų dalykų.

Fil. Ramona, pradėdama pasitarimą peržvelgė praeities Kaziuko mugę; filisterių pašventimą parduodant knygas ir įvairius lietuviškus rankdarbius. Įdėta daug darbų, bet pajamų mažoka. Susirinkimo metu buvo kalbama ir apie ateities veiklą: kapų laikymą, sueigų ruošimą savo tarpe ir su kitais filisterių šeimos nariais, bendradarbiavimą su kitomis akademėmis jaunimo organizacijomis, ruošimą A. S. sąjūdžio įsisteigimo sukakties paminėjimą. Pirmininkė Ramona Kaveckaitė pateikė veiklos planą,



LSS vienetams Detroito 50 metų veiklos sukaktį š.m. birželio 13 d. švenčiant, jaunesniųjų skautų atstovė sveikina „Gabijos“ skautų tunto tuntininkę v.s. Rasą Karvelienę ir „Baltijos“ skautų tunto tuntininką fil. s. Paulių Jankų.

### GAUSĖJA „SIETUVOS“ SESIŲ BŪRYS

Apsiniaukusi ir lietinga diena neišgąsdino patvarių sietuvių. Į gegužės 27 dienos iškilmingą sueigą Ateitininkų namuose susirinko didelis būrys uniformuotų sesių. Tą vakarą keturios vyresnės skautės kandidatės davė vyresniųjų skautų įžodį ir pasipuošė mėlynais kaklaraiščiais. Jos papildė vyresniųjų skautų eiles „Sietuvos“ vyr. skautų ir

skautininkių draugovėje.

Po įžodžio dar ilgai dainavo ir vaišinosi sietuvių, besidžiaugdamos puikia skautiška nuotaika, sesės Birutės Vinčienės imantriais kupletais, ir s. A. Martienės padovanotomis gėlių puokštėmis.

Sveikiname ryžtingas vyresnes skautes: sl. Birutę Vilutienę, Aureliją Kriaučiūnienę, Birutę Podienę ir Žibutę Žiupsnienę. Sietuvių didžiojoji turedamos jas savo tarpe. Būdesime kartu!

Irena Kirkuvienė  
draugininkė



„Sietuvos“ skautininkių ir vyr. skautų draugovė didžiojoji naujomis sesėmis, vyr. skautų įžodį davusiomis š.m. gegužės 27 d. Iš k. sl. Birutė Vilutienė, Aurelija Kriaučiūnienė, Birutė Podienė ir Žibutė Žiupsnienė.

Nuotr. Ir. Kirkuvienės

prašė dalyvių pasvarstyti ir duoti daugiau pasiūlymų. Ji pabrėžė, kad ši Filisterių valdyba nori išvystyti veiklą, bet tam reikalinga ir laukiama visų filisterių talkos.

fil. A. Paužolis

### PATIKSLINIMAS

Lietuvos Skautų Seserija, „dingusi“ privalomo organizacijų persiregistravimo eigoje, buvo užregistruota Teisingumo ministerijoje 1999.XII.19 dieną. Tai nėra „atskala“, bet laisvoje Tėvyne klestėjusios, 1940 m. okupanto uždarytos ir 1989 m. Vilniuje atkurtosios organizacijos legali tėsa.

Yra taip pat duota eiga narystės, krašto okupanto nuotrauktos 1940 metais, atstatymui pasaulinėje skautų organizacijoje. Lietuvos Skautų Seserija, 1928 m. priimta pilnateise nare, buvo viena iš Tarptautinio Skautų biuro, dabartinio WAGGGS, kūrėjų.

s. fil. Daiva Merkienė  
LSS Vyriausioji  
Skautininkė

### KANADOJE

#### REGISTRACIJA STOVYKLAI

Skautų,čių registracija į „Romuvos“ stovyklą, vyksiančią rugpjūčio 6-19 d., vyksta kiekvieną ketvirtadienį Anapilio salėje tautinių šokių repetičių metu. Registruoja vyr. sk.v.sl. Ilona Tarydienė 416-239-1088.

### A.A. j.s. JUZĖ AGLINSKIENĖ

Vakar telefonu buvo gauta žinia, kad ketvirtadienį, birželio 15 d., Kaneohe mieste, Havajose, amžinybėn buvo pašaukta j.s. dr. Juzė Aglinskienė. Velionė buvo žmona j.v.s. dr. Kestutis Aglinskio, mirusio š.m. sausio 9 d., ir mylima mamytė j.s. dr. Audriaus Aglinskio, su šeima gyvenančio ir dirbančio Havajose. Visa Aglinskių šeima buvo labai artima Čikagos jūrų skautams ir skautėms. Jų ilgai pasigėsimė. Mielą brolių j.s. Audrių, jo šeimą ir artimuosius skaudžioje netekties nuosirdžiai užjaučia ir kartu liudi „Nerijos“ jūrų skautų tunto sesės, „Lituanicos“ skautų tunto jūrų skautai, Čikagos „Grandis“ jūrų skautininkai ir skautininkės. Išplaukusieji teranda ramybę Amžinybės uoste.

### Įdomi iškyla

Birželio 17-18 d. Toronto DLK Mindaugo sk. d-vė iškylo Perry Sound apylinkėse ir atliko praktiką su baidarėmis. Vadovavo dr.kas s. R. Kalandra ir globėjas v.s.fil. dr. A. Dailys.

### „Ažuolo“ mokyklos kursai „Romuvoje“

LSS „Ažuolo“ mokyklos vadovas v.s. fil. Gintaras Placius lankėsi Toronte ir pranešė, kad yra numatyti vadovams kursai „Romuvoje“. Data bus paskelbta vėliau.

### Arčiau „Romuvos“

„Romuvos“ valdybos pirm. j.s. Rimas Sriubickis dėl darbo persikėlė iš Toronto į Barrie, ON, arčiau „Romuvos“. Toronto skautija sveikina ir linki geriausios sėkmės.

### Nauja skautiška šeima

Grazios vestuvės įvyko birželio 3 d. Prisikėlimo šventovėje, Toronte, kur s. Audra Puzerytė, aktyvi „Šatrijos“ tunto vadovė ir nepamainoma „Romuvos“ stovyklose, sumainė aukso žiedus su geru vadovu iš Detroito Andriumi Vis-kanta. Vestuvėse dalyvavo „Rambyno“ ir „Šatrijos“ tuntu vadovai, vės, sk. vyčiai ir vyr. skautės. Abiejų tuntu vardu sveikino tunt. s. Marius Rusinas ir įteikė jauniems gražią dovaną, palinkėdamas visuomet gražaus saulėto gyvenimo.

F.M.

Tai - jūsų laikraštis  
**DRAUGAS**  
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

## DRAUGAS

(USPS-161000)

### THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesuniame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

### DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

|                                        | Metams   | 1/2 metų | 3 mėn.  |
|----------------------------------------|----------|----------|---------|
| JAV                                    | \$100.00 | \$60.00  | \$38.00 |
| Kanadoje ir kitur (U.S.)               | \$115.00 | \$65.00  | \$45.00 |
| Tik šeštadienio laida:                 |          |          |         |
| JAV                                    | \$60.00  | \$45.00  | \$33.00 |
| Kanadoje ir kitur (U.S.)               | \$65.00  | \$50.00  | \$38.00 |
| Užsakant į Lietuvą:                    |          |          |         |
| Oro paštu                              | \$500.00 | \$250.00 |         |
| Reguliariu paštu                       | \$100.00 | \$55.00  |         |
| Tik šeštadienio laida oro paštu        | \$160.00 | \$85.00  |         |
| Tik šeštadienio laida reguliariu paštu | \$55.00  |          |         |

Vyriausioji redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Valentinas Krumpelis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasižinti kopiją.

**DR. PETRAS KISIELIUS**  
INKSTŲ, POSLĖS, PROSTATOS  
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA  
Center for Health,  
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126  
630-941-2809

**ARAS ŽIJOBA, M.D.**  
**INDRĖ RUDAITIS, O.D.**  
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA  
1020 E. Ogden Ave., Suite 310  
Naperville, IL 60563  
Tel. (630) 527-0090  
3825 Highland Ave.,  
Tower 1, Suite 3 C  
Downers Grove, IL 60515  
Tel. (630) 435-0120

**TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.**  
Vaikų gydytoja  
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL  
Tel. 708-349-0887.  
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.  
Nuolaida naujai atvykusiems.

**BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.**  
Fellow: American Academy of  
Family Practice  
SEIMOS GYDYTOJA  
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279  
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-8238

### STOVYKLOS

Birželio 17-24 d. — Detroito „Baltijos“ ir „Gabijos“ tuntu stovykla Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI.

Liepos 15-26 d. — Čikagos skautų ir skautų stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Rugpjūčio 5-13 d. — LSS Ramiojo vandenyno rajono stovykla „Rambyno“ stovyklavietėje, Big Bear, CA.

Rugpjūčio 6-20 d. — Kanados rajono stovykla „Romuvoje“.

**EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.**  
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL  
Pirmas apyt. su Northwestern-un-to  
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis  
už prieinamą kainą. Pacientai  
priimami absoliučiai punktualiai.  
Susitarimai (kalbėti anglų kalba)  
Tel. 708-422-8260

**DR. JOVITA KERELIS**  
DANTŲ GYDYTOJA  
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL  
Tel. (708) 598-8101  
Valandos pagal susitarimą

**VIDAS J. NEMICKAS, M.D.**  
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS  
7722 S. Kedzie Ave.  
Chicago, IL 60652  
Kab. tel. 773-471-3300

**DR. L. PETREIKIS**  
DANTŲ GYDYTOJA  
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL  
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.  
Tel. (708) 598-4055  
Valandos pagal susitarimą

**EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.**  
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas  
Kalbama lietuviškai  
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6  
Chicago, IL 60638  
Tel. 773-229-9965  
Valandos pagal susitarimą

Rugpjūčio 13-20 d. — LSS Atlanto rajono stovykla Bolton, MA, Resolute Boy Scout Camp.

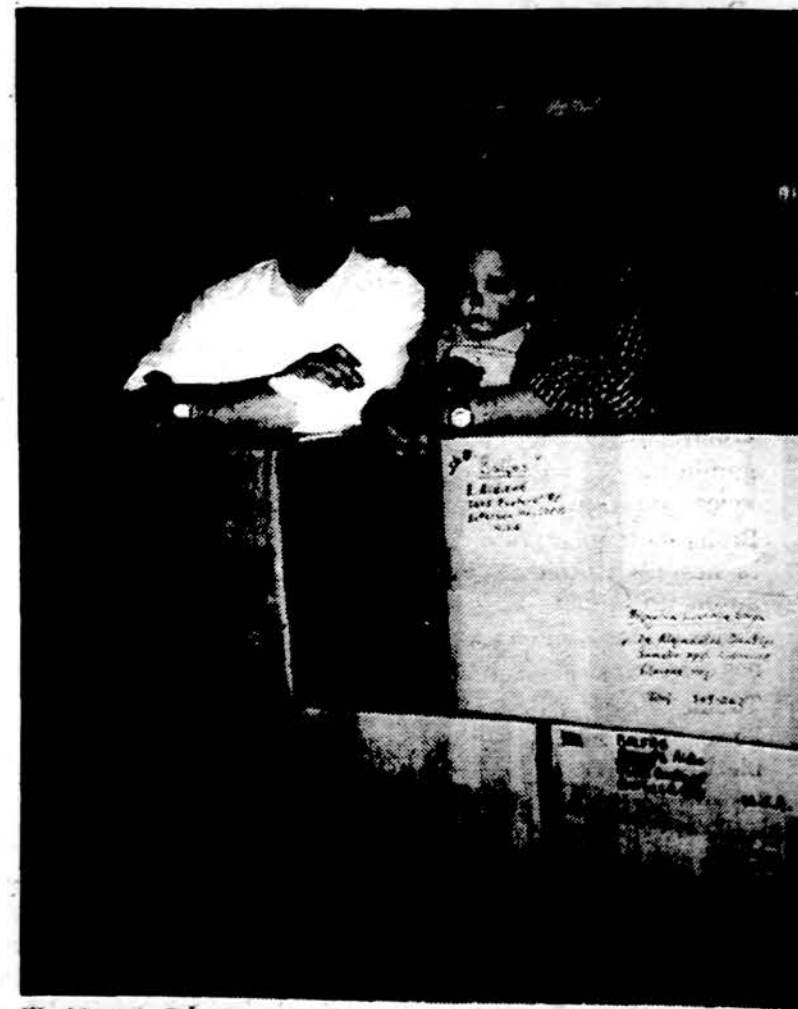
### SKAUTIŠKI RENGINIAI

#### Čikagoje

Rugsėjo 24 d. — Čikagos skautininkių draugovės 50 metų veiklos sukakties minėjimas.



Nuotrauka iš seno albumo. Kražių „Žiburio“ gimnazijos „Šarūno“ skautų draugovės vadovai 1933-34 m. Iš k. skiltininkas Augustinas Zmajauskis (mirus Užventyje), skiltininkas Pranas Masilionis, gyv. Palangoje ir draugininkas Apolinaras Bagdonas, gyv. Čikagoje.



Washington, DC, skautų vėčių geras darbelis — BALFo siuntinių Lietuvos siuntimui paruošimas. Darba su šypsena atlieka broliai vyčiai — Tomas Skučas ir Paulius Mickus su sūneliu Matuku.

Nuotr. Ramutės Aidienės



## KANCLERIO VIEŠNAGĖ BALTIJOS VALSTYBĖSE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Vokietijos kancleris G. Schroeder trijų dienų viešnagė Baltijos valstybėse pradėjo nuo Estijos. Vokietijos televizija parodė svečių Taline bei labai plačiais komentarais nušvietė gerą mažos valstybės ekonominę padėtį. Estija veržiasi į Vakarų pasaulį. Jau pradžios mokyklų pirmųjų klasių vaikai mokomi anglų kalbos, taip pat parodant vyresniųjų klasių mokinius prie kompiuterių. Gyva prekyba vyksta su Suomija. Penkias dienas per savaitę veikia keltas tarp Talino ir Helsinkio, tačiau bendras vidaus produktas (BVP) siekia tik trečdali ES valstybių. Estija nenori būti įmesta į bendrą ES katilą kartu su Lietuva ir Latvija ir net su Lenkija, nes jos ekonominė padėtis yra žymiai geresnė už tų valstybių (kur dingo Estijos šūkis: estai kovos už nepriklausomybę iki paskutinio... lietuvių kario!). Jai turi būti suteikta pirmenybė.

Tą klausimą prieš G. Schroederio kelionę į Baltijos valstybes taip pat nagrinėjo ir vokiška žiniasklaida, pradėdama Vokietijos Aacheno miestu ir jame pasakytos B. Clinton kalbos, iškeltai jam Karaliaus Karolio medali. JAV prez. pažymėjo, kad šandieninė karta susilauks ES trisdešimties narių, tačiau visiška nutylėjo Baltijos valstybių įjungimą į SAS (NATO). Vokietiai rašė, kad G. Schroeder kelionę baltiečiai deda daug vilčių, kadangi buvęs kancleris H. Kohl, atsisvegdamas į draugystę su Maskva, iš tolo lenkdamas Baltijos valstybes, nenorėdamas erzinti Rusijos „meškos“. Spauda iš anksto kėlė į padanges Estijos ekonominę pažangą, vadindama ją „Baltijos tigrų“. Latvija gan toli pažengusi privatizacijoje ir rusakalbių klausimuose, Lietuva — už jos pasirodymą 2005 m. uždaryti Ignalinos atominę jėgainę.

Baltiečių nuomone, transatlantiniai pasitarimai eina vėžio žingsniu. Jau 1997 m. Madrido konferencijoje lietuviai, latviai ir estai (didelė Lietuvos studentų demonstracija prie pasitarimo pastato — K.B.) buvo apvilti, nenustant jiems į SAS įjungimo apčiuopiamos datos. Didžiausią baimę jaučia Latvija, kadangi Rusija labai dažnai jau grasi. Bet iš G. Schroeder lūpų Ryga negali laukti gražių žodžių, nes pirmiausia SAS turi

sutvarkyti savo santykius su Rusija.

Paskutinius viešnagės sakinius palikau Lietuvai. Birželio mėn. 7 d. rytinėse žiniuose mano klausomos dvi radio stotys (Frankfurt, Stuttgart) pranešė apie atskridusį į „Wilną“ kanclerį G. Schroeder, o pietų metu televizijos ekrane pamatiau Vilniaus oro uoste, sutinkant min. pirm. A. Kubiliui ir su didele delegacija žygiuojant jiems raudonu patiesalu bei posėdžiaujant prie didelio stalo. Komentatorių sakiniai panašūs į Estijos ir Latvijos: Lietuva stengiasi įsijungti į ES-gos narių eiles bei transatlantines struktūras. Svarbiu pasitarimų objektu yra Ignalinos jėgainė. Lietuva numato ją išjungti iki 2005 m. ir tuo patenkinti ES reikalavimus. Taip pat ir Vokietija numato prisidėti finansine parama, kadangi Lietuvos jėgainė yra didelė grėsmė Vokietijai. Kokio pinigų suma ketina vokiečiai prisidėti — spauda nepranešė, nurodyma tik ES skirtą 150 mln. eurų sumą. Tačiau bendra išjungimo kaina siekia daugiau kaip 220 mln. eurų.

Kokią išvadą galima padaryti iš kanclerio trijų dienų viešnagės Baltijos valstybėse?

Be jokių abejonių G. Schroeder favoritė liko Estija, antroje vietoje — Latvija ir trečioje Lietuva. Visai suprantama. Pirmose dviejose valstybėse dar ir dabar yra užsikūsi kryžiuočių laikų vokiška įtaka, vokiški paminklai, Hanos įsteigtų Talino ir Rygos uostų namai, kapinės vokiški užrašai, liuteronų tikėjimas. Tą aiškiai akcentavo kancleris, prisimindamas bendrą šimtmečių istoriją. Atsisvegdamas į Rusiją, kuri Baltijos valstybes laiko savo įtakos zonoje, jis mėgino išlaikyti baltų, ypač SAS atvejų. Tačiau svarbiu ženklu Maskvai yra jo noras išlaikyti Baltijos valstybes Vakarų Europos sienose, ko anksčiau to aiškiai neparodė buvęs kancl. H. Kohl. Šiuo metu iš Vakarų pasaulio nieko kito negalima susilaukti. Miuncheno dienraštis savo komentare pažymėjo: tuo turėtų būti patenkinti nekantrūs lietuviai, latviai, estai. „Bild“ dienraščio žurnalistas, lydejęs G. Schroeder Baltijos kraštuose, žavėjosi jų vakarietiška dvasia. Visi prezidentai matė Vokietiją, nes, pvz., Lietuvos prez. V. Adam-



Iš š.m. gegužės mėn. Vilniuje vykusios specializuotos „Balttechnika-2000“ parodos, kurioje 460 bendrovių iš 31 valstybės demonstravo naujas ekologiškai švarias gamybos technologijas ir įrengimus. Parodoje su savo gaminiiais dalyvavo ir 26 Lietuvos firmos. Nuotr. Gedimino Žilinsko (Elta)

## APIE „BIBLIOGRAFIJOS ŽINIUS“

Šalia gausybės leidinių — knygų, laikraščių bei žurnalų, Lietuvoje leidžiamos „Bibliografijos žinios“, kurios kaip tik yra skirtos tai literatūrai registruoti.

Nuo 1996 metų šios „Bibliografijos žinios“ pradėtos leisti atskirais sąsiuviniais pagal specifiką. Tų leidinių pavadinimai: „Knygos“, „Serialiniai leidiniai“, „Straipsniai“ ir „Lituanika“.

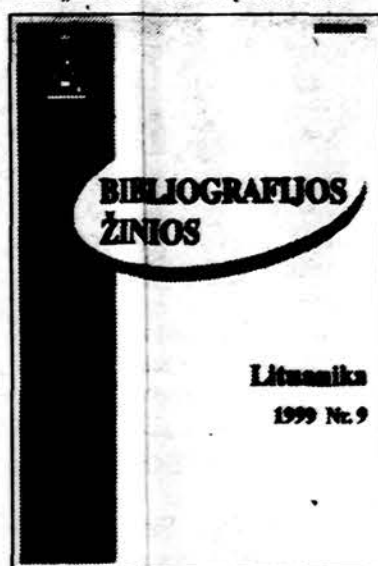
kus keliavo per bombarduojamą Berlyną, baigė Eichstaete gimnaziją. Estijos prez. Meri yra prieškarinės Estijos ambasadoriaus Berlyne sūnus, lankė Reicho sostinėje mokyklą, labai gerai kalba vokiškai. Latvijos prezidentė Vaira -Vike Freiberga buvo dar kūdikiu, keliaudama su tėvais per bombarduojamus miestus. Atskirai vokiečiai apibūdino tautas: estai panašūs į suomių (estai, suomių, vengrai priklauso ugrofiniai šeimai — K.B.) latviai — kosmopolitai, lietuviai daugiau bendradarbiauja su lenkais. Savo kojas į Vilnių, Rygą ir Taliną jau įkėlė McDonald, Siemens, Boss ir kt. įmonės.

Maskvos dienraštis „Izvestija“ birželio 7 d. G. Schroeder viešnagė Baltijos valstybėse įvertino kaip augančią Vokietijos įtaką Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, prisimindami kryžiuotius, Hanos prekybos laikotarpį. „Izvestija“ kelionę įvertino teigiamai. Esą Vokietija dabar esančią tvorą gali pakeisti tiltu, jungiančiu Rusiją su Europa.

Iš jų didžiausias leidinys yra „Straipsniai“, kuris išeina kartą per mėnesį. Jame skelbiami Lietuvoje leidžiamos periodikos straipsnių pavadinimai. Kiekviename numeryje jų suregistruojama 3-4 tūkstančiai. Bet išeivijos lietuviams arčiausiai prie širdies yra „Bibliografijos žinių“ sąsiuviniai, kurie pavadinti „Lituanika“ vardu. Juose yra registruojami užsienyje išseintieji leidiniai (lietuvių ir kitomis kalbomis) autorystė ar tematika susieti su Lietuva.

Šiuose mėnesiniuose sąsiuvinuose (dabar jie gerokai padidėjo — turi 52-56 puslapių). Juose knygos registruojamos vienos, o išeivijos periodinės spaudos turinys atskleidžiamas kuo plačiau, vadovaujantis bendraisiais bibliografijos rengimo principais ir teikiant pirmenybę išliekamosioms vertėms straipsniams.

Vėl Čikagą pasiekė trys tokių „Lituanikos“ sąsiuviniai —



1999 m. Nr. 7-9. Kaip pažymėta, leidėjas Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituanistikos skyrius. Yra minimi šeši sudarytojai, o redaktoriais-sudarytojais pasirašo Jolanta Budriūnienė, Rasa Budvydaitė, Marija Myškovska, atsakomąja redaktore — Silvija Velaviciene.

Pradžioje pateikiamas turinys, o po jo duodamas periodinių leidinių, kurių straipsniai užregistruoti tame numeryje, sąrašas. Į jį yra įtraukta visa užsienyje išseintieji lietuviška spauda, o taip pat ir kai kurie leidiniai rusų, lenkų, vokiečių, anglų ar kitomis kalbomis. Be to, pateikiama ir asmenvardžių rodyklė, kurioje nurodyti straipsnių autoriai ar žmonės, apie kuriuos straipsniuose rašoma.

Gal būtų įdomu — kokių autorių straipsnių čia daugiausia suregistruota? 1999 m. anksčiau minėtuose numeriuose pirmąją čikagiečiai — Edvardas Šulaitis ir Danutė Bindokienė. Nr. 7-me jų rašinių suregistruota atitinkamai 21 ir 13; Nr. 8-me 24 ir 18; Nr. 9-me 23 ir 7. Trečioje vietoje įrgi eina nuolatinis „Draugo“ bendradarbis Lietuvoje — Algimantas Antanas Naujokaitis su 6, 5 ir 3 straipsniais. Taip pat savo rašinių — skaičiumi pasižymi ir Juozas Žygas (5, 4, 5).

„Lituanika“ yra leidžiama 260 egzempliorių tiražu, sąsiuvinio kaina 3.5 lito. Adresas: Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo bibliotekos Lituanistikos skyrius, Gedimino pr. 51, 2600 Vilnius, Lietuva.

E.Š.

DRAUGAS, 2000 m. birželio 21 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

## Mirties bausmė: paskutinis sprendimas

Kiekviena valstybė turi įstatymus, pagal kuriuos teisiškai ir baudžiamai įvairūs nusikalteliai. Nepaisant, jog kai kurie nusikaltimai „šaukiasi dangaus keršto“, ir visi sutinka, kad juos įvykdę piktadariai būtų nubausti griežtai nubausti, vien mirties bausmės paminėjimas sukelia daug diskusijų. Mirties bausmė dažnai vykdoma Kinijoje, Irane, Saudo Arabijoje ir kitur, bet tarp tų kraštų, yra ir Amerika, toli gražu neatsilikusi, o kai kuriuos gerokai pralenkusi, taip nubaustųjų skaičiumi.

Nuo 1976 m., kai Amerikoje vėl sugrąžinta mirties bausmė, buvo „legaliai nužudyta“ 640 asmenų. Savo uolumu čia pirmauja Texas valstija, kurios gubernatorių George W. Bush kandidatuoja į JAV prezidento vietą. Suprantama, mirties bausmės opozicija (ir iš dalies demokratų partijos politikai) čia atrado gerą kritikos kabluką, kuriuo gali „pavojaingą varžovą papešioti“.

Tačiau ir teismų procesas, ir mirties bausmės vykdymas kaskart susilaukia vis daugiau kritikos. Del tos priežasties, kai kurios valstijos, jų tarpe ir Illinois, laikinai suspendavo mirties bausmės vykdymą, kol bus dar kartą peržiūrėtos taip nubaustųjų bylos. Nepaslaustai, kad per pastaruosius 30 metų net 87 asmenys, laukę mirties bausmės, rasti nekalti ir buvo paleisti iš kalėjimo.

Texas valstijos teismų sistema — ir gubernatorių George W. Bush — pastarosiomis dienomis vėl atsідūrė neigiamos dėmesio centre dėl mirties bausmės laukiančio Gary Graham. Jis buvo apkaltintas ir nuteistas už žmogaus nušėvimą apiplėšimo metu, pasiremiant tik vieno asmens liudijimu. Graham tuomet buvo 17 metų amžiaus, o liudininkas jį matė labai trumpai ir iš gan tolokai. Tačiau to, atrodo, užteko jį nuteisti ir skirti mirties bausmę. 1993 m. tas pats gubernatorius Bush bausmės įvykdymą atidėjo, bet šį kartą jo rankos surištos įstatymo varžtais — gubernatorių bausmę atidėti tegali vieną kartą. Placiai tikima, kad Graham yra nekaltas ir jo byla turėtų būti peržiūreta.

Tačiau mirties bausmės klausimo esmė nėra vien šis atvejis: ar pasmerktasis jos vertas, ar jis visai nekaltas. Priešas. Pritariu V. Landsbergiui, kuris per televiziją pasiūlė jiems atsisakyti apdovanojimų. Tik šita išeitis. AS M. Misiukonio vietoje apdovano-

jimų teikimo ceremonijoje bū-

čiau pasakiusi: „Ačiū, labai atsiprašau, bet negaliu priimti. Šio apdovanojimo neįsistatavau“.

Bus daugiau

## APDOVANOJIMAI AUKAI IR ŽUDIKUI

JONAS ALBERTAVIČIUS

Tėsinys

Nr.4

Liepė sodybos šeimininkui, brolio svainiui Antanui Pinkevičiui atidaryti. Šis atidarė, troba buvo pilna saugumiečių. Jis turėjo išlikti iš kelės rankas. To nepadarė. Brolis metė granatą — grana-ta nesprogo. Paleido seriją iš automato ir pataikė svainiui. Visi enkavedistai išbėgo iš trobos, išsislapė ant kiemo. Tuomet brolis išlindo iš bunkerio, spėjo surinkti visus po-pierius, ką turėjo, sumesti į krosnį, kad nepakliūtų saugu-mui. Atsisveikino su žmona. Ji prašė, sako, nepalik ir manęs gyvos. Ne, tau reikia gyventi, atsakė brolis. Bet ramiai kalbėjo. Dar pasiėmė suknėlę — jis dažnai, jeigu kur nors išėdav, persirengdavo moterimi. Apsirengęs suknia, jis

dar galvojo išbėgs. Užlipo ant aukšto, apsisuveno, pamatė, kad aplinkui milicininkai ir saugumiečiai. Dar paleido se-riją pro langelį, sužeidė du so-dybą apsupusius sribus, vie-na kulka kliudė šuni, ir pats sau į kaktą. Yra jo nuotraukų, kur matyti, kiek kulų praei-ta.

1998 metais broliui būtų su-kakę 70 metų. Jo žūties vie-toje spalio mėnesį vyko labai gražus minėjimas, kuriame dalyvavo ir Seimo pirminin-kas V. Landsbergis. Jis buvo užlėpęs ant aukšto, žiūrėjo, kur pro skliautą kulka išėjo. Namas tebestovė, nors niekas dabar čia negyvena. Kieme, kur buvo paguldytas brolis, kur jo krauju aplaistytą žemę, dabar stovi pastatytas pa-minklas. Girdėjau, kad bunke-

rio maketas buvo nuvežtas į Maskvą parodyti. Čia Dušan-ko darbai. Atseit, žiūrėkit, kokias sleptuves lietuviai tu-rėjo. V. Landsbergis tada su tėvuku pasodino ažuoliuką. Bet neilgai tas ažuoliukas za-liavo — kažkas nuaužė. Bro-lis po mirties buvo apdovano-tas Vyčio 3-iojo laipsnio ordi-nu. Apdovanojimą prezidentas V. Adamkus iškėlė tėvukui. Šiais metais gegužės 8 d. jam suėjo 97 metai.

### Apdovanojimas išeidė atminimui

Apie tai, kad Vasario 16-ąją bus apdovanojami K. Prunskienė ir M. Misiukonis, išgirdau per radiją. Negalėjau namuose būti, išėjau į mišką, vaikščio-jau, meldžiausi ir verkiau. Tai buvo baisus dalykas. Bet kaip aš dėkinga Nijolei Sadūnaitė, kai ji įėjo ir pasakė presiden-tui, ką jis padarė. Ar čia jis kaltas, ar tie, kurie prie jo dir-ba? Tie dar A. Brazausko visi palikti. M. Misiukonis teigia,

kad jis 1965 metais buvo Vals-tybės saugumo komiteto nau-jokas, jam buvo patikėta krata okiniame pastate. Spaudoje yra sakės šitaip: „Prie kitų darbų manęs neprileido. Išgirdau šūvis vienoje troboje. Iš ten išbėgę pareigūnai pasakė, kad A. Kraujelis nušovė šeimininką. Vėliau jis sužeidė dar du milicininkus ir sau pa-leido kulka“. Čia pasaka. Ka-zin, ar nei jis pats vadovavo operacijai? Sako išgirdęs šū-vius vienoje troboje. O kiek tų trobų buvo? Viena ir buvo. O kiek okinių trobesių? Vienas tvartukas, kur parsiuką laikė. Broli M. Misiukonis pavadino „nelegalu“: vienas likęs, gink-lą turėjo, trukdė žmonėms dirbti. Išeina, kad visi partiza-nai buvo nelegalai, o jie, susi-dėję su okupantais, yra tei-sūs?

Buvo įžeistas mano brolio atminimas. Pradėjo skambinti sesutės. Visi buvo labai su-krestė. Labai išgyveno ir mano kaimynė, ir kiti Tremtinių glo-bos namų gyventojai. Jie pra-

dėjo rinkti parašus — pasirašė 70 globos namų gyventojų. Tėvukui iš karto nesakė, o kai sužinojo, negalėjo supras-ti, kad ir auka apdovano-ta, ir

priešas. Pritariu V. Landsber-giui, kuris per televiziją pasiūlė jiems atsisakyti apdova-nojimų. Tik šita išeitis. AS M. Misiukonio vietoje apdovano-



Po sūnaus apdovanojimo Prezidentūroje Steponą Kraujelį ir jo dukras priima Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, šalia jo — brolis Gabrielius Žemkalnis (1998 m.). Henriko Gailevskio nuotr.



## Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC

## Esant Euerbacho klebonu

Užėjau į vyskupijos kuriją ir papasakojau, kad dvi bažnyčios, kuriose lietuviams aukojau Mišias, dabar apgriautos. Sužinojau, kad Euerbach miestelis neturi kunigo. Vyskupas pasiūlė perimti tą parapiją. Paskyrime trumpai parašė, kad aš turiu visas teises, kokias davė Vilkiškių vyskupijai. Euerbach miestelyje radau dvi bažnyčias. Viena didelė ir labai graži priklausė protestantams. Joje anais laikais Martynas Liuteris sakydavo pamokslus. Kita mažesnė priklausė katalikams. Miestelyje buvo maždaug pusė katalikų ir pusė protestantų. Visi jie tarp savęs gerai sugyveno. Klebonijoje gyveno buvusio klebono tėvai ir sesuo. Apie kleboną nieko man nesakė nei vyskupas, nei žmonės. Tik iš apylinkės kunigų sužinojau, kad jis už nusikaltimus valdžiai buvo nuteistas mirčiai. Pagal senovinį teisinį, jam buvo kirviu galva nukirsta. Jis buvo nusikaltęs ir Bažnyčiai. Todėl ir vyskupas man apie jį nieko nepasakė.

Po keletos dienų, man atvažiavus į Euerbachą, įvyko visiškasis Wuerzburgo sunaikinimas. Amerikiečių lėktuvai išmetė ant miesto apie milijoną padegamųjų bombų. Išliko pragariska ugnies vėtra. Sudegė visi namai ir bažnyčios. Tik priemiesty išliko nesudeginta koplyčia ir du namai. Bombų sprogimai buvo girdimi Euerbacho, už trisdešimt šešių kilometrų. Žemė drebojo taip, jog turėjom langus atidaryti, kad nesuskiltų. Nuostabu, kad nei vienas lietuvis nesudegė. Antano Maceinos svainė labai bijojo lėktuvų antpuolių. Prieš tai bausių antpuolį Antanas Maceina, jo svainė Eleonutė, Zenonas Ivinskis, Jonas Grinius ir Alina Grininė pietums atėjo į restoraną. Jie kalbėjo apie karo pabaigą. Elenutė pasakė, kad į taikos valstybių susirinkimą Vokietija nebus prileista. Tuo tarpu pasigirdo smarkūs šūvis. Eleonutė nusviro ant stalo. Prie gretimo stalo karininkas nusiėmė diržą, prie kurio buvo brauninkas. Jis metė diržą po stalu ir brauninkas iššovė. Šūvis pataikė į Elenutės galvą. Bombardavimo dieną jos kūnas buvo dar nepalaidotas ir išliko nepažeistas. Jos kūną A. Maceina palaidojo kitą dieną drauge su kitais žuvusiais.

Po Wuerzburgo sunaikinimo pas mane atkeliavo Jonas Grinius, Alina Grininė, Zenonas Ivinskis, Antanas Maceina, Saliamonas Baltūsis su žmona Stefania ir dukrele Genute, ir Liudvikas Šmulkštys. Visiems jiems suradau apsigyvenimą pas mano pažįstamus ir nepažįstamus kituose miesteliuose. Žmonės juos priėmė kaip savo gimines. Antano Maceinos šeimoje buvo žuvis fronte sūnus. Jo sesuo Frieda man sakė, kad ji Antaną prižiūrės kaip savo broli. Ji prižiūrėjo jį daugiau kaip broli. Kai A. Maceina persikėlė į universitetą, tai ir ji drauge išvažiavo. O kai Antano žmona Lietuvoje mirė, juodu susituokė.

Vokiečiai į karo pabaigą, kaip įmanydami, gynėsi nuo alijantų. Į kariuomenę pradėjo imti paauglius vaikus nuo dvylikos metų. Suorganizavo vadinamąjį „Volkssturmą“ — tautos audrą. Tai buvo į kariuomenę nepaimti senesnio amžiaus vyrai. Prie Euerbacho buvo pastatytos priešlėktuvinės patrankos. Amerikie-

čių kariuomenė ėjo, užimdama kiekvieną miestą ir miestelį. Per visą savaitę prie Euerbacho stovėjo amerikiečių kariuomenės dalinys ir kasdien mus apšaudė. Užlėkė ir keli lėktuvai sunaikinti patrankas. Patrankos pradėjo šaudyti ir lėktuvus. Vienas šūvis pataikė į namą, kuriame buvo pilna žmonių. Tas namas senovėje buvo pilis. Jo sienos buvo arti dviejų metrų storumo. Patrankos šūvis atšoko nuo sienos ir praėjo per stogą.

Tame name atsirado keturiolikos metų vaikas, karštkai apsirengęs ir apsiginklavęs. Jis sakė, kad turi kariauti. Mes jį draudėm ir prašėm su mumis pilyje pasilikti. Jis neklause. Kai tik išėjo į lauką, krito negyvas. Naktį po smarkių apšaudymų į mūsų pilį įsiveržė du kareiviai su automatiniais šautuvais. Jie patys, turbūt išsigandę, šaukė, klausdami ar nėra kareivių. Visi atsakė, kad nėra. Pasakui atėjo karininkas, kuris prabilo lenkiškai. Jis mums liepė išeiti laukan. Kareiviai mums palydė į bažnyčią. Aš jam parodžiau bažnytinį drabužių ir kielių. Prašiau, kad tų bažnytinį daiktų nepaimtų. Prie bažnyčios buvo pastatytos dvi patrankos, kurios per visą naktį apšaudė Schweinfurtą už septynių kilometrų. Tokiam triukšmė mes bažnyčioje vis tiek prasnaujėm. Per naktį vienas vokiečių kareivis, kurį mes gerai pažinojom, šaukė ir vaitojo, kol numirė. Jis užsimanė sunaikinti bent vieną amerikiečių tanką. Jis naktį su bazuka sunaikino didelį tanką, kuris pašautas nulaūžė didelį medį prieš namą ir ant to medžio kamieno sustojo. O tą kareivį amerikiečių kareiviai labai sumušė ir pusbūjį paliko patvoryje. Keisti žmonės. Tas vokiečių kareivis buvo iš Reinlando, geras katalikas ir per karą neturėjo nė progos pašaudyti. Aš tą kareivį, vaikina keturiolikos metų, ir kitus žuvusius bendrojo duobėje palaidojau.

## Karui baigiantis

Po Euerbacho užėmimo visa kariuomenė susirikiavo ir išvažiavo užimti Schweinfurtą. Klebonijoje radau netvarką. Visos pagalvės paimitos. Ant žemės buvo kepami kiaušiniai su lašiniukais, ugniai susikurti išplėsti nuo langų mediniai rėmai. Kai kareiviai išvyko užimti Schweinfurtą, Euerbacho miškelyje radome apkausuose paliktą daug pagalių, patalų ir paklodžių. Kareiviai nesidrovėję iš žmonių atimti auksinius laikrodžius ir kitus brangius daiktus. Gretimą parapiją klebonas buvo kun. R. Graef. Jo parašyta knyga „Ja Vater“, yra išversta į 40 kalbų. Aš jam padovanojau ir lietuvišką vertimą. Su juo dažnai susitikdavom. Jis labai laukė amerikiečių. Jis vis sakydavo, kad, kai amerikiečiai ateis, tai bus ramybė, ir gausime gerą demokratišką tvarką. Jis labai apsigyveno amerikiečių kariuomenė. Kareiviai iš jo viską atėmė — visus laikrodžius ir visus auksinius bei sidabrinus daiktus.

Po aplinkinių miestelių užėmimo trečią dieną pas mane atėjo Zenonas Ivinskis. Jis pradėjo pasakoti, kaip praleido paskutines dienas. Dabar jis ėjo paskui amerikiečių kareivius sunkvežimį, kuriame buvo sukrauta daug daržovių, viščių ir kitokių valgomų daiktų. Iš vežimo vis kas nors iškriandavo. Taip eidamas, jis



Lietuviškas „gulbių ežeras“. Nuotr. Eltos

## ARTEJA XI PASAULIO LIETUVIŲ MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

EDVARDAS ŠULAITIS

Dar daugelio iš mūsų atmintyje yra gerai išlikę 1997 metų rugsėjo rudenį Čikagoje sekmingai vykusio X Mokslo ir kūrybos simpoziumo vaizdai. Tada, lapkričio 27-30 d. Jaunimo centro salėse ir klasėse vyko šis tradicinis, išievojimo pradėtas, o vėliau ir Lietuvą pasiekęs, pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos žmonių susibūrimas.

Šiemet jis vėl rengiamas Lietuvoje. Reikia pasakyti,

susirinko dešimt vištų, jau paruošė kepimui. Jis tas vištas paslėpė tarp krūmų ir grįžęs namo perduos Alinai Grininėi. Po dviejų savaitių Zenonas skundėsi, kad drabužiai susitraukė.

Jonas Grinius visą laiką negalavo. Kai sunkiau susirgo, buvo nuvežtas į Schweinfurtą, ligoninę. Alina Grininė kasdien jį lankydavo. Vaziuodama dviračiu, visada jį pas mane sustodavo klebonijoje. Vis gaudavau iš žmonių šį tą ligoninui nuvežti. Parapijos padėdos visais reikalais man padėdavo. Sužinojau, kad pas mane atvažiavo du prancūzai iš UNROS. Žinoma, reikės juos pavaišinti. Šeimininkės neturėjau. Eidavau valgyti pietums ir vakarienei ir piln pas senukė Baronienę. Jos giminaitė mane labai gerai maitino. Baltūsiai gyveno netoli klebonijos. Pasiskundžiau Stefanijai Baltūsienėi, kad neturiu, kas man suruošytų vaišes dviem UNROS prancūzams. Baltūsienė pasisūlė man viską suruošti klebonijoje. Tik reikia jai gauti avinelių mėsos, burokų barščiams, lašiniukų ir dar kitokių priedų. Iš žmonių gavau visko, ko tik man reikėjo. Prancūzai vaišėmis buvo labai patenkinti. Esą, tokios sriubos visoje Prancūzijoje negausi.

Vieną dieną visai netikėtai į kleboniją du parapijiečiai atvežė keletą maišų tabako lapų. Kazkur paskendo mažas laivas. Išgelbėjo igula tabaką ir į kleboniją man jį atvežė. Nusipirkau mašinėlę cigarečių daryti. Kad pas mane yra tiek daug tabako, visi mano draugai greitai sužinojo. Visiems rūkoriaus cigarečių pridarydavau. Gal dėl to tabako mudu su Saliamonu Baltūsiu labai susidraugavom. Jis labai daug rūkydavo, o tabako buvo sunku gauti. S. Baltūsis buvo teisininkas. Paskutiniu laiku jis gyveno Marijampolėje. Čia jis labai buvo susidraugavęs su arkiv. Prancišium Karevičium. S. Baltūsis buvo labai įdomus žmogus. Jis daug man pripasakojo apie Lietuvos teismus ir apskritai apie Lietuvos duomenis.

kad XI simpoziumas jau čia pat, nes jo pradžia bus birželio 21 d. Smagu matyti, jog simpoziumo rengėjų plenarinių posėdžių pranešėjų tarpe yra nemažai išievojimo mokslo vyrų.

Pagal mus pasiekusią šio simpoziumo programą, jo atidarymas bus birželio 21 d. 10 val. r., Vilniaus Pedagoginio universiteto aktų salėje, po Šv. Mišių arkikatedroje bazilikoje. Čia invokaciją skaitys Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Backis. Sveikins Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir Simpoziumo tarybos pirm. pavaduotojas Čikagietis dr. Vytautas Narutis, kuris, kaip žinome, buvo X Simpoziumo mokslinės programos komiteto pirmininkas.

Po atidarymo toje patioje salėje vyks plenarinis posėdis tema „Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui — 10 metų“. Jo pranešėjai: Vytautas Landsbergis, arkivysk. A. J. Backis, Zigmantas Zinkevičius ir kiti.

Antroji dienos pusė bus skirta darbams sekcijose: Krikščionybė Lietuvoje tūkstantmečių sandūroje, Lietuvos kelias į nepriklausomybę, Istorija ir paveldas, Švietimo ir mokslo istorija, Apinka ir aplinkosauga, Agrariniai ir biologijos mokslai I. Geografija ir geodezija, Geologija I. Pranešimai sekcijose bus pravesti Vilniaus Pedagoginio instituto centriniuose rūmose.

Antrosios — birželio 22 d. ryte — 8:30 val., prasidės plenarinis posėdis tema: „Lietuvos mokslas ir šalies ūkio konkurencingumas“. Ča, be vietinių mokslininkų, kalbės ir svečiai iš JAV, prof. dr. Algirdas Avizienis.

Po pietų — vėl vyks pranešimai sekcijose, o nuo 17 val. bus pravesta apvalaus



XI Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo programinio komiteto pirm. prof. Kazimieras Pyragas.

stalo diskusija „Informacinės visuomenės kūrimas Lietuvoje“.

Dėl vietos stokos, čia nėra galimybių suminėti visą programą. Tad šioje vietoje pasitenkimsime tik plenarinių posėdžių pranešėjais iš JAV.

Birželio 23 d. ryte numatytame plenariniame posėdyje „Mokslas ir energetikos strategija“ kalbės Kazys Almenas. Jo pranešimo tema: „Radiacijos rizika ir veiksmingai skirtų lėšų paskirstymas“.

Ketvirtosios dienos pietietis bus pašvęstas plenariniame posėdyje „Mokslas ir kūrybos vaidmuo, ugdati šalies intelektualinį potencialą“. Čia bus progą išgirsti net du išievojimo mokslininkus — prof. Romualdą Kašubą ir dr. Vytautą Narutį. Northern Illinois un-to Inžinerijos ir inžinerinės technologijos fakulteto dekanas R. Kašuba skaitys pranešimą „Tarptautinis mokslininkų ir inžinierių mobilumas bei galimybės Lietuvai“.

Tuo tarpu dr. V. Narutis, kuris dirba JAV chemijos pramonės srityje, kalbės apie kai kurias mokslo plėtros perspektyvas ir konkrečiai apie JAV lietuvių mokslininkų darbus.

Birželio 25 d. yra planuojamos Mokslo dienos Klaipėdoje ir Šiauliuose. Šias programas planuoja ir dalyvis priima vietiniai universitetai. Taigi šį kartą Simpoziumas jau rengiamas, galima sakyti, visos Lietuvos mastu, nes į organizavimą yra įtraukti trijų didelių miestų žmonės. Taip pat yra rengiami ir susitikimai su visuomene, ekskursijos, koncertai, vakaronės.

Paskutinis programos punktas vyks birželio 26 d. Tada bus pravesta ES ERASMUS programos konferencija tema „ERASMUS — tai kelias į mokslo ir žinių Europą“.

Apie Simpoziumą plačiai informavo Lietuvos mokslininkų laikraštis „Mokslo Lietuva“. Šio leidinio birželio 1 d. numerio išspausdintas jo vyr. redaktoriaus, Simpoziumo organizacinio komiteto nario informacijos reikalams, Gedimino Zemlicko pokalbis su Simpoziumo žymiais asmenimis — Simpoziumo organizacinio komiteto pirmininku dr. Vyginu Gončiumi, programinio komiteto pirmininku prof. Kazimieru Pyragu bei šio komiteto nariu prof. Kęstutiu Makariūnu.

Šalia kitų aktualių klausimų, yra užsiminta ir apie rengėjų norą pritraukti kuo daugiau jaunų išievojimo mokslininkų. Kaip teigia K. Pyragas, tam reikalui buvo sudarytos specialios sąlygos, skiriančios dvidešimt stipendijų po 500 dolerių, kad galėtų dalyvauti ir mažiau pasiturintys užsienio lietuvių jaunimas.

Tačiau tas pats K. Pyragas

## SKELBIMAI

**ELEKTROS ĮVEDIMAI - PAŲSAISYMAI**  
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.  
773-779-3313  
**KLAUDIJUS PUMPUTIS**

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.**  
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.  
**FRANK ZAPOLIS**  
3208 1/2 West 95th Street  
Tel. (708) 424-8654  
(773) 581-8654

**Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.**

**Window Washers Needed!**  
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.  
**L.A. McMahon Window Washing.**  
Tel. 800-820-6155.

**44 metų moteris, sąžininga, atsakinga.** Šiek tiek kalbanti angliskai, gerai suprantanti rusų ir anglų kalbas, reikia darbo. Gali prižiūrėti senelius, gaminti maistą, sutvarkyti namus. Tel. 773-927-6063. Skambinti nuo 8 v. r. iki 4 v. p. arba nuo 8:30 v. r. iki 11 v. r. kvietiti Ireną. 782100

**Live-in caregivers needed.** English, experience, references, non-smokers a must. Mature, well-mannered ladies preferred. Daily salary \$100-\$120. Located in SE Wisconsin. Tel. 262-763-3375.

**STASYS CONSTRUCTION**  
Stalio darbai, rūsio, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.  
**S. Benetis, tel. 630-241-1912.**

**Lietuvių Konsultavimo Paslaugos**  
Lithuanian Consulting Services  
Profesionalūs darbuotojai padės jums:  
• išsilaikyti IL vairavimo teoriją;  
• konsultuoti kredito istorijos klausimais;  
• išsinaumoti butą;  
• versti iš anglų kalbos oficialiose vietose;  
• atidaryti banko sąskaitas;  
• užpildyti imigracines formas;  
• užpildyti „social security“ formas.  
**Dirbame: Pirm.-Penkt. 8-7; Šešt., Sekmd. 10-5. Tel. 630-241-4556.**

pažymėjo, jog užsienio lietuvių jaunieji mokslininkai į kvietimą atsiliepė šaltiau, negu buvo tikėtasi — gal todėl, kad informacija apie Simpoziumą nespejo visus pasiekti. Čia norisi pacituoti K. Pyrago mintis šiuo reikalu: „Tikiuosi, kad būtent šio Simpoziumo renginiai ir duos stimulą ateityje panašiuose renginiuose matyti daugiau užsienio lietuvių jaunimo. Jeigu stipendijos išliks ir ateityje, tai jų turėtų visiškai pakakti, norint simpoziumo dienomis atvykti į Lietuvą, skaityti pranešimą ir

## GREIT PARDUODA

**RE/MAX REALTORS**  
OFFICE (773) 588-8888  
HOME (708) 425-7100  
FAX (708) 588-4919

## RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas  
• Nuosavybių įkainavimas veltui  
• Perkame ir parduodame namus  
• Pensininkams nuolaida

**Vilniuje, prestižiniame Antakalnio rajone parduodamas naujai pastatytas dviejų aukštų modernus namas. Greitai pardavimui nupiginta kaina. Skambinti Lietuvoje 011-370-2-797-822 arba 011-370-2-345-167.**

**For Rent**  
5 room heated second floor apartment. No children. Vicinity 63rd Place & Kedzie. \$550. Tel. 773-778-8009.

**Legali imigracija į Kanadą. Skambinti Rimai tel. 708-218-0161.**

**Reikalingas CDL teises B kategoriją turintis vairuotojas. Skambinti 630-257-6822.**

**Alternative Home Care is looking for responsible, live-in caregivers and CNAs. Good English and references required. Excellent salary between \$80 and \$130 per DAY. Call 708-784-1088 for an appointment.**

**Vyrų ir moterų kirpėja.** 15 metų patyrimas. Greitas, malonus pataravimas. **Skambinti Vandai, tel. 708-422-6558.**

**ATTENTION IMMIGRANTS!**  
Canada is accepting applicants for Permanent Residence! For free information call: 1-773-282-9500. GTS concentrating in immigration to Canada [www.immigration-service.com](http://www.immigration-service.com)

dalyvauti kituose renginiuose.

O prof. Makariūnas, kuris yra Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas, dar pridėjo: „Niekas negintys, kad prasidejo trečioji emigracijos bangą iš Lietuvos, savo šalį palieka ir daug kurybos žmonių. Mums rūpi, kad iš aktyvaus gyvenimo traukiantis senajai išievojimo kartai, tie kontaktai su užsienyje gyvenančiais lietuvių ir ateityje nenutrūktų. Mokslo ir kūrybos simpoziumai čia galėtų suvaidinti labai svarbų vaidmenį“.

## RUSIJOS BAŽNYČIOS RYŠIAI SU KGB

„Tremtinio“ savaitraštyje (Laisvės al. 39, 3000 Kaunas) 2000 m. Nr. 20 R. Šalcius rašo, kad apie Rusijos stačiatikių bažnyčios ryšius su KGB daug rašyta, bet to bendradarbiavimo dokumentai vis dar po užraktu. Po 1991 m. rugpjūčio mėn. žlugusio pučo į paviršių iškilo kai kurie Stačiatikių bažnyčios aukšto rango dvasininkų — KGB agentų slaptyvardžiai: „Adamantas“, „Topazas“, „Michailovas“ ir kt. Autorius kelia mintį, ar šventikas Glebas Jakuninas, disidentas, Rusijos Valstybės dūmos deputatas, daug prisidėjęs prie KGB lizdo Bažnyčioje atskleidimo, ne dėl to buvo vos ne ekskomunikuotas. Pastaroju metu į „Laisvės“ radijo darbuotojų rankas pateko įdomus dokumentas iš buvusio Estijos KGB archyvo. Jame už „aktyvią pagalbą organams“ prašomas apdovanoti agentas

„Drozdov“. Jo gimimo data nurodyta 1929 m., jis turi aukštąjį išsilavinimą, moka rusų, estų ir vokiečių kalbas. Užverbuotas 1958 m. „Drozdov“ noris padėti demaskuoti antisovietinius elementus Stačiatikių bažnyčioje. Pažymima, kad paskatinimas yra būtinas, nes „Drozdov“ turi didelę ateitį. KGB dokumente nurodoma, kad „Drozdov“ labai pareigingas ir produktyvus, gerai išmano teorinius religijos klausimus ir tarptautinius reikalus, visada noriai priima užduotis ir pateikia dokumentus, įrodančius Stačiatikių cerkvės dvasininkų antisovietinę veiklą. „Drozdov“ buvo rekomenduotas įtraukti į delegacijas, vykstančias į užsienį. Iš šių duomenų autorius spėja, kad kalbama apie dabartinį Stačiatikių bažnyčios patriarchą Aleksijų II, pradėjusį dvasininko kelią Estijoje. Jo tikroji pavardė Ridi-ger.





Ramūs vakarai Margionyse, Dzūkijoje. J. Bagdono nuotr.

## GAL KAIMO TURIZMAS GALETŲ TAPTI TAVO VERSLU?

„Žemės ūkio“ žurnalo, leidžiamo Kaune 3000, ŽŪR. K. Donelaičio 2, 2000 m. Nr. 2 Lietuvos kaimo turizmo asociacijos prezidentė Regina Sirusienė straipsnyje „Provincija vilioja amerikiečius“ pasakoja apie praėjusių metų viešnagę JAV, kur ji studijavo poilsio kaime verslą. Vašingtono valstybiniam universitetui teko išklausti 120 valandų kursą apie turizmo vadybą. Paskaitas ir kelionę apmokėjo JAV fondas „Demokratijos horizontai“, kurio koordinatore yra Andrea Jasaitis.

R. Sirusienė aplankė amerikiečių ūkius ir nustebė, sužinojusi, kad turistai tose sodybose ilgiam laikui neapsistoja. Provincijoje populiarius turistų pasisėdėjimai klijomose, stilizuotose užeigose, primenantiose XIX a. „salūnus“. Čia galima nusi-fotografuoti šalia „laukinių Vakarų“ kaubojų, patiemis užsidėti skrybėlę ar apsilvinti neriniuotą XIX a. suknelę. Pagėdaujantiems šie drabužiai parduodami. Viešnia sako, kad amerikiečiai neturi senų mitybos tradicijų ir labiausiai mėgsta vadinamąją „indėnišką“ duoną ir įvairius kepsnius. Ją nustebino, kad provincijos vakarėliuose nevartojami svaigieji gėrimai, net ir alus geriamas be alkoholio. Vakaronės paprastai vyksta savaitgaliais nuo 7 val. vakaro iki 2-3 val. nakties, o nakvoti turistai grįžta atgal į „civilizacijos prieglobstį“ – miestus ir miestelius.

R. Sirusienė teko dalyvauti Amerikos dienoje Los Angeles, kalbėti per lietuvių radiją, vedamą Genovaitės Plukienės, pasisakyti „Drauge“, susipažinti su Stase Klimaite-Pautienine, paaugėjusia 40,000 dol. Raseinių Žemės ūkio mokyklos pieninei įrengti ir kt.

Straipsnio autorė piktnasi naujaisiais lietuviais, keičiančiais Lietuvą, ir sako, kad tuo naujieji ir skiriasi nuo senųjų, kurie tėvynę idealizuoja. Su tuo visiškai sutikdama, norėčiau pratęsti kaimo turizmo temą lietuviška medžiaga, nes manau, kad R. Si-

rusienė kalba apie reikalingus dalykus.

Lietuva dar tik ieško atei-ties verslų, kuria kaimo planą. Vyriausybės ir Seimo dokumentuose jau atsirado ir kaimo turizmo sąvokos. Ypač šis verslas daug žada Rytų Lietuvai. Teko neblogai pažinti šį nuostabų žemės kam-pą, kur, deja, iš žemės nei praeityje, nei dabar, nei ateityje žmonės nesugebės išgyventi, nes čia, kaip vietiniai sako: „pieskynėliai“, miškai. Šiandien daugiau pajamų kaimas turi iš girių turto: renka grybus ir uogas ir per vasarą netingintys sukaupia keletą tukstantių litų stambesniems išlaidoms. Rytų Lietuvoje la-bai mažai pramonės, gamta li-kusi pirmą kartą – nepaliesta – tukstanciai upeliu, ežerų, ežerėlių, nuostabūs miškai ir kalvos. Žodžiu, rojus žemėje.

Todėl kaimo turizmui čia puikios sąlygos, nes yra kuo pa-traukti ir Lietuvos vasarotoją, ir užsienio turistą, juo labiau, kad kaimo turizmas Vakaruose yra gana populiarius. Viena bėda, kad tam reikia investi-cijų, nes kaimo kad ir gražios sodybos neturi visų, vaka-riedžių pagėdaujamų pato-gumų. Kadangi Lietuvos vals-tybė bent keletą metų neturės pakankamai lėšų paremti kai-mo turizmą norintius vystyti ūkininkus, norėčiau tuo sudomi-tinti išeiviją. Prieš važiuo-dama į JAV, pasidomėjau tu-rizmo sąlygomis Molėtų ra-jone, kur jau yra 10 tuo užsiimančių ūkininkų. Čia, kaip ir kituose rajonuose: Iga-lalinos, Švenčionių, Zarasų, Šaltinėlių, Trakų bei visoje Dzūkijoje, puiki gamta ir daug sovietiniais metais sta-tytų ir dabar tuščių pastatų: poilsio, kultūros namų, mo-kyklų ir kt., kuriuose galima būtų priimti turistus. Svars-tau, o jeigu lietuviai, pasklidę po pasaulį, supiktų šiandien šiuos, pusvelčių – už keletą tukstantių ar net šimtų dolen-rių – savivaldybių parduoda-mus pastatus ar be savininkų likusias kaimo sodybas ir ten įrengtų šeimoms, gimines zi-dinius, kuriuose galima būtų priimti ir užsieniečius? Vyres-nioji išeivių karta yra suinte-

resuota, kad jų vaikai ir vai-kaičiai neprarastų savo lie-tuvių šaknų ir pamiltų Lie-tuvą, savo protėvių žemę. Šios sodybos galėtų tapti lietuvi-bės ugdymo mokyklomis. Lie-tuviai tėvai, nupirkę šiuos šiandien Lietuvai nereikalin-gus objektus Rytų Lietuvoje ar Dzūkijoje, būtų pajėgūs įrengti juos šiuolaikiškai, su privalomais patogumais, kad ten norėtų savo laiką leisti prie patogumų prapatę jų vai-kai. Užuoť važiuot atostogauti į egzotiškus kraštus, tokios egzotikos rastų protėvių žemėje. Ateityje šiame krašte klestės turizmas ir igyti objek-tai daug kartų pabranga, taigi investicijos taps net labai pel-ningos, ne tik dvasiškai bran-gios. Išeivija, gyvenusi Va-karuose didžiąją dalį am-žiaus, mokės ne tik gerai įrengti sodybas, kad ten va-žiutų natūralios gamtos jau nebepažįstantys europiečiai, bet ir sugebės sukurti verslą bei jį išreklamuoti, ko dar ne-moka Lietuvos lietuviai. Kai-mo turizmas pagreitintų visos ekonomikos vystymąsi.

Išeivija ne kartą gelbėjo Lie-tuvai, ši kartą, padėdama tėviškai, ji galėtų turėti nau-dos ir sau. Reikia prisiminti, kad Rytų Lietuvoje sovieti-niais metais kaimo turizmas tam tikra prasme vystėsi. Jo, žinoma, valstybė neorganiza-vu, šį gražų kraštą buvo nusi-žiūrėję tuometinio Leningra-do turtingesnieji inteligentai. Jie pas kaimo žmones, papras-tose pirkiose praleisdavo savo atostogas. Čia uogaudavo, gry-baudavo ir į namus Rusijoje grįždavo apsikrovę ne tik laši-niais, bet ir uogienių stiklai-niais bei džiovintų baravykų vėriniais. Rusams tai buvo pi-gus poilsis, o lietuviams šioks toks priedas prie kuklios kolkuchio ar miško darbinin-ko algos. Šis turizmas baigėsi Lietuvai atgavus nepriklau-somybę, nes rusai išsigando pasikeitusių politinių sąlygų, be to, jiems tapo neįveikiama Rusijos-Lietuvos siena. Tur-tingi rusai važiuoja atostogauti į Vakarus, o neturtingiems per brangų ir vizą į Lietuvą pirkti.

Vystantis turizmui, kaime atsirastų darbo vietų, kai-miečiai galėtų parduoti dau-giau savo gaminamos žemės ūkio produkcijos, pradėtų vys-tytis senoviniai amatai. Ame-rikos pavyzdžiu atsirastų ir visokie kitokie įdomūs ir et-nografiniai kvepiantys dalykai. Lietuviai išradinę, trūksta tik pirmosios kibirkštėlės. Audronė Viktorija Škudaitė

• Kretinga. Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tar-nyba Kalotės (Klaipėdos r.) są-vartyne gyvenantiems žmo-nėms prieš Velykas organiza-vu akciją „Pagalba savartyno žmonėms“. Už suaukotas pini-gus šimtui sąvartyne gyve-nančių žmonių buvo verdama sriuba, nupirkta higienos prie-monių, žvakų.



Zarasų rajono ūkininko, užsiimančio kaimo turizmu, namas. A. Tumėno nuotr.

## IŠBANDYMAS LAISVE

REMIGIJUS MISIŪNAS

Kad ir kur gyventum, kad ir kuo būtum, vis vien vienu didžiausiu išbandymu bus laisvė, o šiuo konkrečiu atveju – žodžio laisvė. Net ir kraštuose su senomis demokrati-nėmis tradicijomis knygų lei-dėjai patiria vienokių ar kito-kių negatyvių išbandymų. Pa-vyzdžiui, D. Britanijos vyriausybė bandė knygoms taikyti Valstybės paslapties aktą, o kai kuriose JAV valstijose tė-vai gali spręsti, kokie vado-veliai tinka jų vaikams ir ko-kios knygos gali būti mokyk-los bibliotekose.

Vakaruose garsi „Pinguin“ leidykla prieš trisdešimt metų bylinėjosi dėl teisės išleisti ro-maną „Lady Chatterly meilu-žis“, praeitą dešimtmetį gynė nuo fundamentalistų S. Rush-die, o šį pavasarį po penkerių metų kovos laimėjo du milio-nus svarų jai kainavusią bylą prieš istoriką D. Irving, kuris reikalavo, jog būtų viešai pa-neigti vienoje leidyklos kny-goje buvę kaltinimai, kad jis esąs holokausto istorijos klas-totojas.

Daug daugiau problemų turi Lietuvos leidyklos, kurie gyve-na pirmuosius žingsnius ne-lengvu laisvės keliu žengian-čioje šalyje ir kur po nepri-klausomybės atgavimo dar bandė rasti sau vietą tokia liūdnai pagarsėjusi cenzūros institucija, kaip Glavlitas.

Lietuvos konstitucija garan-tuoja informacijos gavimo lai-svę, o Spaudos įstatymas drau-džia bet kokią cenzūrą, tad ke-letą metų po 1990 m. prie Tei-singumo ministerijos egzista-vusi Spaudos kontrolės val-bė (SKV), kilus kokiems nors nesuspėjimams, nere-tai atsidurdavo dviprasmiš-koje situacijoje: lyg ir turė-davo bausti, bet negalėdavo.

Visko būdavo – kartas nuo karto kildavo skandalai dėl Lietuvos spausdinamų vokie-tiškų pronacistinių laikraščių, ar koks leidinys yra erotinis. Iš tokių istorijų garsiausiai nuskambėjo draudimas, kaip erotinį kūrinių, platinti J. Iva-nauskaitės romaną „Ragana ir lietus“, tačiau būta ir „tyle-snių“. 1995 m. dėl tos patios priežasties buvo uždrausta platinti pirmąjį detektyvinį žurnalą „Rankas aukštyn“, vi-sai nepaaiškinus, kur ta žur-nalo erotika. Šiuokart dėl to viešai susirūpino tik vienas rašytojas A. Bučys, kuris spė-jo, kad tokį sprendimą lėmė tylaus rašytojo Mindaugo Šermukšnio slaptyvardžiu pa-sirašyta apysaka „Mergos vai-kio meilės nuotykių“ apie kri-minalinio pasaulio autoritetų gyvenimą.

Nemenku leidybinės laisvės išbandymu Lietuvoje tapo A. Hitlerio „Mein Kampf“. Tuoj po nepriklausomybės atgavi-mo viena rimta leidykla rengė jos vertimą, tačiau, pasklidus žinioms, kilo nemenkas triukš-mas, nepasitenkinimą reiškę aukšto rango pareigūnai, gi-rdi, taip bus sugadintas tarp-tautinis Lietuvos įvaizdis, tad leidyklos teks atsisakyti šio sumanymo.

Vienas tų politikų buvo V. Landsbergis, kuris garsiausiai protestavo, kai 1995 m. Lietu-voje latvių kalba buvo iš-spausdinta Hitlerio knyga ir dėl to Latvijoje buvo iškelta baudžiamoji byla. Tuometinis opozicijos vadovas tvirtino, kad SKV padarė didelę politi-nę klaidą ir kiauylė Lietu-vai, o SKV vadovas atsikirtė, jog politikas bando daryti spaudimą ir formuojama nuo-monė, kad galbūt iš tikrųjų reikia pradėti kontroliuoti ma-sinės informacijos leidinius ir leidyklas.

Beje, SKV buvo dar 1994 m.

susidūrusi su „Main Kampf“ problema, kai Lietuvoje pra-dėta platinti Rusijoje išleista Hitlerio knyga ir Istorijos ins-titutas į SKV paklausimą at-sakė, jog Niurnbergo proceso skelbtuose dokumentuose ne-pavyko aptikti duomenų, įtvir-tinančių nuostatas drausti „Mein Kampf“...

SKV neretai atsidurdavo tarp kijo ir priekalo, pavyz-džiui, kai prieš 1992 m. Seimo rinkimus „Respublika“ skelbė, kad išspausdins slapstus A. Brazausko ir V. Landsbergio pokalbius, valdyba gavo raš-tišką nurodymą imtis sank-cijų. Matyt, daug kas lengviau atsiduso, kai prieš keletą metų valdyba buvo panaikin-ta.

Tačiau problemos neprapuolė su jos išnykimu. Tik da-bar nebėliko, iš ko reikalaui imtis vienokių ar kitokių prie-monių prieš prasikaltusius leidykus, o prie minties, kad ir Lietuvoje, kaip ir visame pa-saulyje visų nesuspėjimų išrišimo vieta yra teismas, sunkiai priprantama. Tad ne-nuostabu, vis dar neretai yra dairomasi vieni į kitus ir lau-kiama, kad tai padarys kaž-kas kitas.

Konkretus pavyzdys – J. ir O. Kantų knyga „Mirties bibli-ja“, kuri veikia išgarsėjo kaip destruktivus, galintis paveik-ti psichiką ir pastumti į savižudybę, leidinys. Periodi-nėje spaudoje pasirodė keletas susirūpinusių straipsnių, kur buvo svarstoma, kokią ji daro žalą ir kaip tokia knyga galėjo patekti į knygynus, tačiau tuo viskas ir baigėsi, o knyga tik dar labiau išgarsėjo. Panašiai nutiko ir su kita knyga – sa-tanistų „Šetono biblija“, kuri buvo žaibiškai išpirta, kai tik buvo viešai susirūpinta jos pa-sirodymu, ir tai, matyt, prisi-dėjo prie satanizmo plitimo atokesniuose Lietuvos kampe-liuose bei leido pelno, nes šis, pasinaudojęs proga, išlei-do ir antrą knygos laidą.

Aišku, būna, kai knygos liki-mas sprendžiamas teisme, kaip nutiko su knyga „Berija ir jo parankiniai“. Leidinys ta-po įkaitu įsisėmėjusioje jos leidyklos Jaroslavo Banevičiaus ir Povilo Gončaro kovoje su žurnalistu Vidu Mačiuliu, ku-rį pirmieji du viešai kaltino bendradarbiavimu su KGB. Pirmasis „karo“ tarpsnis bai-gėsi tuo, kad leidyklos už šmeiž-tą buvo nuteisti kalėti, tačiau, tik išėję į laisvę, jie vėl atnau-jino „kovą“ ir jos nauju lauku tapo minėtoji knyga. V. Ma-čiuliui pasisekė pasiekti, kad jau į prekybą patekusiai kny-ga būtų uždėtas areštas, taip garantuojant jam seniau prie-teistą ieškinį atlyginti žalą. Knygnai sulaukę neregėtų klientų – teismo anstolių. Vėliau leidyklos pasisekė at-gauti knygą ir šį, vėl patekusi į prekybą, kurį laiką buvo įsi-tvirtinusi tarp perkamiausių.

Dar grėsmingesnių „svečių“ sulaukė „2000 lietuvių kalen-doriaus“ leidyklos D. Balseytė-Li-deikienė. Po to, kai viena kai-myninė valstybė pareiškė pro-tesą dėl leidinyje buvusių žemėlapių, kur kai kurios Lenki-jos ir Baltarusijos teritorijos buvo pažymėtos kaip laikinai okupuotos Lietuvos žemės, lei-dėjai Valstybės saugumo de-partamento pareigūnai surašė administracines teises pažei-dimo protokolą už tautinės ne-santaikos kurstymą. Kalendo-rius buvo areštuotas, nes sau-gumiečiai jame rado „kraštu-tinio nacionalizmo ideologijos, antisemitinės frazeologijos, vienpusio istorinių faktų verti-nimo, kurstancio tautinę ne-santaiką, ksenofobiją ir terito-rines pretenzijas“. Bent jau

DRAUGAS, 2000 m. birželio 21 d., trečiadienis

5

A. † A.

## MARIJA MILIŠAUSKIENĖ SMAILYTĖ

Mirė 2000 m. birželio 18 d. 9 v. v., sulaukusi 89 metų. Gyveno Kenosha, WI. Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje. Amerikoje išgyveno 48 metus.

Nuliūdę liko sūnūs: Šarūnas, marti Vita, anūkė Aida; Jonas, marti Barbara, anūkės: Lisa, Theresa, Beth; Antanas, marti Ramona, anūkai: John, Luke, Vince, Liana, Dominic; duktė Ona Arbienė, žentas Alvydas, anūkas Adam; Kanadoje sesuo Magdė Juozaitienė su šeima ir Lietuvoje sesuo Viktorija Paltanavičienė ir jos vyras Jurgis.

Velionė buvo žmona a.a. Jono ir sesuo a.a. Antano bei a.a. Jono Smailių. Velionė priklausė Lietuvių Bendruomenei ir Šv. Petro parapijai, Kenosha, WI.

A.a. Marija pašarvota trečiadienį, birželio 21 d. nuo 5 iki 8 v.v. Proko laidojimo namuose, 5111 – 60 St., Kenosha, WI. Atsisveikinimas ir rožinis 7 val. vakaro.

Laidotuvės ketvirtadienį, birželio 22 d. 18 laidojimo namų 10:30 val. ryto Velionė bus atlydėta į Šv. Petro bažnyčią, Kenosha, WI, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių Velionė bus palaidota Šv. Jurgio kapinėse, Kenosha, WI.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiuose laidotuose.

Nuliūdę: sūnus, duktė, anūkai, žentas, marties, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Proko Funeral Home. Tel. 262-654-3533.

## DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

## ČESLOVAS KARALIS

2000 m. birželio 21 d. sukanka 10 metų, kai tragiška mirtis pasiėmė iš mūsų tarpo mylimą Vyra ir Tėtuką.

Ilgimės jo, tikėdami, kad jis surado Ramybę anapus.

Šv. Mišios už a.a. Česlovo sielą bus atšaujamos birželio 25 d., sekmadienį, 9 val. ryto Palaiminto Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus kviečiame pasimelsti už velionio sielą.

Šeima.

A. † A.

## CECILIJAI BUDRIKIENEI

pabaigus šios žemės kelionę, jos vyrui JONUI, seseriai ONUTEI KIRVAITIENEI ir jos šeimai, giminiams ir artimiesiems mūsų gili užuojauta.

Salomeja Šmaižienė

Gailutė ir Tadas Palioniai

„Dainos“ choro choristės REGINOS DUOBIENĖS seseriai

A. † A.

## ELENAI BALTRUŠAITIENEI

mirus, choras reiškia nuoširdžią užuojautą mielai REGINAI ir jos šeimai bei artimiesiems čia ir Lietuvoje.

Choras „Daina“

DRAUGA! atmintime savo testamentu

taip jie tvirtina, o pabandyk patikrinti, kad gudrus – ka-lendoriaus ir su žiburiu nera-si. Duok die, tokį atkaklumą Užsienio reikalų ministerijos tarnautojams, kad jie panašiai reaguotų į užsienyje ne taip jau retai pasirodancias kny-gas, kur panašiai traktuojamos nemenkos Lietuvos terito-rijos dalys.

Kalendoriaus bylos baigmė dar neaiški, juoba, leidyba, kaip matyti, ne iš tų, kurie taip paprastai imtų ir nusi-leistų, ir kovos iki pabaigos, taip išrašdama dar vieną pus-lapį į laisvo žodžio istoriją Lie-tuvoje. Ko gero, joje bus už-pildytas dar ne vienas pusla-pis.

• Kovo 23-24 d. Kultūros ministerijos Bibliotekų ir lei-dybos skyriaus vadovė Rasa Balčikonytė dalyvavo Leipce-gi vykusiam ET Kultūros komi-teto organizuotame seminare „Valstybinė elektroninės lei-dybos politika“. Svarbiausia seminaro tema – informacija ir jos gavimas skaitmeninės ir elektroninės leidybos laikais, elektroninių leidinių archy-vavimas. Darbo grupės buvo galutinai suredaguotos ET pa-rengtos „Elektroninės leidy-bos kultūros politikos“ gairės, kurios bus aptartos spalio 16-17 d. Frankfurte vykšančia-me kultūros ministrų kolok-viume apie elektroninę leidy-bą.



## ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Visi Jonai, Janės ir Janinos, jų giminės, draugai ir pažįstami bei visi norintys pasilinksinti ir pasigrožėti Baltijos šalių menu ir Joninių papročiais, nuoširdžiai kviečiami į Baltijos šalių meno parodą ir vidurvasario pobūvį, kuris vyks penktadienį, birželio 23 d., 6 val.v. Buntrock saleje, Simfonijos centre, 220 South Michigan Avenue, Chicago. Bilietų užsakymai tel. 630-986-8613 arba vakarais 312-335-1528.

**Anglijos lietuvių klubo** gegužinė rengiama birželio 25 d., sekmadienį, 12 val. Šaulių rinktinės namuose. Visi kviečiami ir laukiami.

### Kas naujo

#### „Draugo“ knygynėlyje

Ar žinote, kaip pasigiminti skanų, baltą lietuvišką sūrį? O gal seilės varva vien pagalvojus apie ką tik išvirtas, burnoj tirpstančias minkštutes spurgas? Šių skanumynų receptus atrasite J. Daužvardienės sudarytoje receptų knygoje anglų kalba „Popular Lithuanian recipes“. Knygos kaina – 10 dol., su persiuntimu – 13.95 dol.

**Vasara jau čia!** Atsilankykite į „Vaiko vartų į mokslą“ būrelio gegužinę, kuri vyks sekmadienį, birželio 25 d., 12 val. Pasaulio lietuvių centro sodelyje. Jūsų laukia svetingos būrelio narės su skaniais pietumis, įdomia „laimės lentyna“, linksma muzika ir žaidimais vaikams. Dalyvaudami paremsite mūsų darbą su gatvės vaikais Vilniuje.

**Židinio pamaldos** vyks šeštadienį, liepos 1 d., 4 val.p. p. jėzuitų koplyčioje Čikagoje ir bus skirtos 2000 metų vidurvasarį pagarbinti mūsų kūrėją ir jam padėkoti.

**Tauragės klubo** pusmetinis narių susirinkimas šaukiamas birželio 22 d., ketvirtadienį, 2 val.p.p. Šaulių rinktinės saleje. Visi nariai laukiami.

**Čikagos Lietuvių operos visuotinis narių** susirinkimas šaukiamas birželio 30 d., 7:30 val. vak., penktadienį, Jaunimo centre.

**Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos** Čikagos skyriaus metinė gegužinė Ateitininkų namų ažuolyne vyks liepos 23 d., sekmadienį, 12:30 val.p.p.



Maironio lituanistinės mokyklos 9 skyriaus mokinys Aleksas Modestas per mokyklos mokslo metų baigimo šventę atsisveikino su dešimtokais.

**Arkivyskupo Jurgio Matulaičio** palaimintojo paskelbimo šventė bus minima liepos 16 d., sekmadienį, 10:30 val.r. šv. Mišiomis Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke. Tuoj po Mišių – minėjimas parapijos saleje. Minejimą rengia Čikagos ir apylinkių Nekalto Prasidėjimo M. Marijos seserų vienuolijos rėmėjai.

**Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS)** Čikagos skyriaus gegužinė vyks liepos 23 d., sekmadienį, Rudaičių-Marchertų vasarvietėje Michianoje, MI.

## POEZIJOS IR DAINŲ KŪRĖJOS „SEKLYČIOJE“

Renginių vadovė E. Sirutienė, pradėdama birželio 7 dienos vyresniųjų lietuvių popietę „Seklyčioje“, paaiškino, kad dermatologui dr. K. Jucui negalint pas mus atvykti ir pakalbėti apie odos ligas, ji pakvietė šios popietės programą atlikti lakių eilių rašytoją Silviją Simanoniene ir jos dukterį Audronę, kuri irgi kuria eiles ir muziką bei pritaria dainoms gitara. Jos abi yra Kauno politinių kalinių ir tremtinių choro „Laisvės kovų dainos“ dainininkės. Jas jau girdejome ir žavėjome gegužės 3 d. vyr. lietuvių popietėje „Seklyčioje“, bet labai norėjome dar jų pasiklausyti bei pasidžiaugti ir šį trečiadienį, nes juk tie eilėraščiai ir dainos yra sukurti politinės kalinės, kuri nepalūžo nei kankinama per tardymus, nei vargdama Vorkutos sunkiųjų darbų lageryje. Programą Silvija pradėjo eilėraščiu – linkėjimu:

„Tebus jus dienos saulėtos  
ir šiltos,  
kaip ta svajonė dar  
neprarasta,  
kad niekada netektų  
nusivilti,

kad žiburėlis šviestų  
visada“.

Po jo sekė mamos ir dukters duetas „Neišėik, neišėik, mylimoji“ ir dvi Audronės gitara palydėtos dainos: „Aš pamilau lauko gėlę“ ir „Baigia žiburiai jau degti“. Įkandin jų Silvija padeklamavo politinio kalinio Virako Vorkutoje sukurtą išeivijos moterims skirtą eilėraščių (jame jis prisimena savo vaikystės draugę ir jos lelę). Po jo abi dainininkės (ir prie jų prisijungė popietės dalyviai) sudainavom itin graudžią „Kaip obelis, mamyt, palinkus galva baltųjų jazminų“. O Audronės dainoj apie žydrus autobusus daug kam širdin įstrigo posmas:

„Nuvingiuos gimto vieškelio  
vėžės  
ir tylės, lyg užburtos tylės,  
o kaktoj raukšlele įsirėžęs  
ilgesys vis giles ir giles“.

Dainoj „Norėčiau būt aš ryto  
vėjas“ Audronė kreipiasi į Tėvyne:  
„Norėčiau būt skaidrus  
šaltinis  
smiltelei, juodžemiui  
skalaut  
ir Tavo vieškeliais, Tėvyne,

norėčiau su daina keliaut“.

Kiek čia daug ilgesio, begalinės meilės tai toli esančiai Tėvynei! Silvija padeklamavo eilėraščių „Prisiekėm“, kuris turėtų būti įrašytas į visų lietuviškų mokyklų vadovėlius (ir Lietuvoj, ir išeivijoj).

Kita Audronės daina daug kam iš susirinkusiųjų priminė Lietuvą ir jaunystę. Buvo dar dainuojama „Gal tau, gal ir man šiandien liūdna“, kad „vėl ilgesį berzai prie kelio šlama“, kad „išėjė mes retai sugrįžtam, mama, į Tavo saulėtus namus“.

Baigdama Silvija padeklamavo keletą linkėjimų, ko iki šiol, bent išeivijoj, neteko girdėti. Štai kaip kai kurie skamba:

„Nuoširdžiai linkiu, kad  
draugas suprastų tave,  
Užjaustų, jei skausmas  
širdyje ilgai nepraeina,  
Linkiu tau ir laimės, nors  
ji ir tokia laikina,  
bet kančios nepažinęs —  
tikriausiai nejausi ir  
laimės“.

Ši popietė buvo tikra poezijos ir muzikos šventė. Lauksime menininkių ir vėl „Seklyčioje“ pasirodant.

**Emilija J. Valantinienė**

### Skelbimai

• Vis daugiau mūsų tautiečių įvertina „Vaiko vartai į mokslą“ būrelio siekius dirbti su gatvės vaikais ir įgyvendinti charakterio ugdymo programą Vilniuje. Šiam tikslui aukojo: R. ir M. Kassen \$500 (per Rasą ir Paulių Ragus), dr. Linas ir Rima Sidriai \$200, Irena Kriaučiūnienė \$200 vertės mokslo ir higienos reikmenų, Jonė Valaitienė \$400 vertės siuvimo priemonių ir Genė Kiudulienė \$100 vertės siūlų. Marytė Černiūtė, nuolatinė apleistų vaikų globeja, Visų Šventųjų parapijos Vilniuje globojamiems vaikams skyrė \$1,000. Širdingai dėkojame! Norintieji paremti šį kilnų ir unikalų tikslą, prašome aukas siųsti: „Vaiko vartai į mokslą“, Irena Grigaitienė (ižd.), 3990 Gregory Dr., Northbrook, IL 60062. 286300

**DRUGAS**  
773-585-9500

• „Saulutė“, Lietuvos našlaičiams bei paramos reikalingiems remti Daytona Beach, FL, skyrius, dėkoja aukojusiems per metinį susirinkimą — T. Ilekienai \$100, V. Avizienei \$100, J. Grybauskienei \$50, A. Sandargienei \$50, St. Ušeckui \$40 ir D. Silbajorienei, L. Stukienai, M. Sarauskienei, D. Kurauskienei, I. Ramanauskienei, O. ir K. Žolynams, N. Subatienei, P. Domijonaitiui, R. Snarskienei. Iš viso suaukota \$495. Nuoširdus aciu visiems. „Saulutės“ valdyba. 284300

• **Baltijos kraštų meno paroda ir vidurvasario pobūvis**, vadinamas „Baltic Art Exhibition and Summer Solstice Reception“ vyks penktadienį, birželio 23 d. Čikagos Simfonijos centre, 220 South Michigan Ave, 6 val. vakaro. Sukvieskime kitataučius draugus ir patys gausiai susirinkime pasigėrėti ir pasididžiuoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos žavingu šiuolaikiniu menu ir įdomiais vidurvasario papročiais. Bilietų kaina: \$30 iš anksto, \$40 tą vakarą. Rezervacijos: 630-986-8613. 286300

• **Dėmesio! Parduodamas 4 butų mūrinis namas** Summit, IL. 3 nuomos po \$550, viena \$450. Kaina \$189,900. Kreiptis pas Algį Liepinaitį, tel. 708-447-3351, A. Mockus Realty, Chicago, IL. 283600

• **Partizanų šaipai aukojo: \$200** — Sofija Vėbra, skirdama grįžusiems iš Sibiro tremtiniais; Juozas Leškus (iš viso \$500). \$100 aukojo „X“, a.a. partizanų Liongino ir Kosto Baliukevičių atminimui, žuvusių 1950 m. (iš viso aukojo \$550). \$20 — Birutė Razminienė (iš viso \$215); Stanley Rymas; Julija Smilgienė. \$10 — Mr. V. Motušis. Lietuvos Partizanų globos fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja aukotojams. Aukos siųsti: L. P. G. Fund, 2711 West 71 Str., Chicago, IL. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

TRANSPAK  
Speciali nuolaida PINICU  
persiuntimui  
(Istaiga „Draugo“ pastate)  
Tel 1 773 838 1050





# Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

[steigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Pląčas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629



„Padedant tėveliui lengviau skaičiuoti“. Tėvo dienos proga, piešė dail. J. Paukštienė

## BIRŽELIO KETURIOLIKTOJI

Išrovė iš tėvynės mus kaip  
medį  
ir tuoj genėtims gyvastį —  
šakas.  
Net saulė danguje pajudus  
gedi.  
Iš skausmo laužo motina  
rankas.  
  
Ir kokią būsimę palikę  
žymę,  
kai nebebus jau mūsų čia  
seniai?  
Kryželiais nestovėsime  
parimę,  
tik lėks per mūsų kaulus  
traukiniai  
  
nuo vieno tundros krašto iki  
kito,  
dundės per tios šiurpius,  
tylius kapus...

Gal iš tėvynės čion gegužės  
rytą  
alyvų kvapą vėjas mums  
atpūs.  
Simas Račiūnas

## MINTYS PAGALVOJIMUI

Nelaimių prislegta, prievartaujama, lietuvių tauta kentės kaip Jobas, tačiau nekeikdama savo dalios, nepamesdama paskutinės vilties krislo. Jos toli išblaškyti vaikai uždegs žibintus toliniausiose žemės vietose, sėdamsi alyvos palaikyti jų ugnelę iš savo senovinės žemės šaltinių.

Mūsų raštija, kaip ir mūsų dailė, yra palyginamai jaunos, tačiau, atsiremusios į mūsų liaudies kamieną, į mūsų tautinio meno tradicijas, yra parodžiusios per tą trumpą laiką neįtikėtino gajumo bei gyvą troškimą išsiiešti platesniuose horizontuose, neatmetant ką gero surašius įvairiose gyvenamųjų laikų kultūrose, tačiau remiantis tuo, ką esame paveldėję iš prosenių.

Stasė Prapuolenytė  
Pedagogė, redaktorė,  
rašytoja, žurnalistė

Mėralė, su Dievo pagalba  
iliepsninta ir deganti mumv-

se, yra šventas, savas ir brangus įstatymas, Dangaus delnų apgaubtas ir jų globojamas.

Poetė Marija Aukštaitė

## KAM REIKALINGI ŽODYNAI

Su žodžiais iš kartos į kartą eina sukaupta patirtis, materialinės ir ypač dvasinės kultūros palikimas. Vaizdingai sakant, žodis yra kartų pasiuntinys, tautų praeities, dabarties ir ateities tarpininkas. Dėl to žodynai turi didelę pažintinę reikšmę: jie surenka ir perduoda ateinančioms kartoms visa tai, ką tautos atskirais savo gyvenimo laikotarpiais išreiškia ir sukuria žodžiais.

Atsiradus raštui, pradedami rašyti ir žodynai, nes prireikė fiksuoti žodžius, reikalingus ir vartotinus rašto kalboje, aiškinti jų reikšmę, rašybą. Todėl žodynų istorija yra glaudžiai susijusi su raštijos bei literatūros, švietimo, kultūros, kalbotyros raida.

Visokiausios informacijos apie žodžius randame įvairiuose žodynuose, o jų šiais laikais yra daugybė rūšių. Kiekvienas žodynas turi savo paskirtį, savo vartotojus: vienas daugiau, kitas mažiau. Absoliuti dauguma jų padeda mokytis kalbą, pažinti pasaulio kultūrą, tiesia tiltus tarp tautų ir jų kultūrų.

Dr. Antanas Balašaitis

## ATOSTOGOS

Man patinka važiuoti į Kanadą žuvalti. Mano krikšto tėvai važiuos su manim ir mano broliu. Ten mūsų namas yra laivas. Mes galime daryti ką mes norime.

Linas Šaulys

Rytoj yra mano gimtadienis. Aš negaliu jo sulaukti. Mes važiuosime į mano mėgstamiausią restoraną. Tada mes važiuosime namo, ten bus puota.

Aš tik grįžau iš atostogų su savo draugais Karolina ir Aru. Mums ten buvo labai smagu. Slidinėjome, susitikome draugų, baseine maudėmės.

Viktorija Trakytė

Šią vasarą aš dirbsiu savo mamos krautuvelyje (G+K). Po to, važiuosiu į moksleivių ateitininkų stovyklą Dainavoje. Aš dar nebuvo Moksleivių stovykloje, tik Jaunučių ateitininkų stovykloje. Aš negaliu sulaukti kol važiuosiu į stovyklą. Ten aš susitiksiu visas savo drauges ir draugus iš Clevelando, Michigano ir Californijos.

Andrėja Dutton

Visi Lemonto Maironio lit. m-las mokiniai. (Maironio li-tuanistinės mokyklos moksleivių metraštis 1996/97 m.).

## MANO VELYKOS

Velykos yra Jėzaus prisikėlimo šventė. Aš su šeima 7 val. važiuoju į Clevelandą. Buvo neramu, nes nebuvo daug vietos. Kai nuvažiuojame, buvo jau vėlu. Mano pusbrolis ir pusseserė atvažiuo irgi vėlai. Penktadienį atvažiuo mano kitos pusseserės. Šeštadienį plaukėm ir žaidėme krepšinį. Grįžę, žiūrėjome televiziją, matėme filmą. Pavalgę vakarienę,ėjome miegoti. Velykų dieną marginome kiaušinius ir valgėme pusryčius. Pavalgę ieškojome krepšių. Vėliauėjome kiaušinių ieškoti. Atėjus laikui,ėjome į Mišias. Grįžę, pavalgėme vakarienę ir žaidėme gaudynių žaidimą (tag). Pavargę,ėjome miegoti. Pirmadienį visi išvažiuo namo. Aš su šeima grįžau 5:30 val. Dainius turėjo eiti beisbolą žaisti. Žaidimui pasibaigus, grįžome namo irėjome miegoti. Tai tokios buvo mano Velykos.

Virgutis Volertas

Philadelphijos Vinco Krėvės lit. m-las mokiniams. („Vaikų aidai“).

## DAGILIUKAS

Buvo šalta rudens diena. Dagiliukas, atlėkęs prie vargdienio lango, ėmė snapeliu tukcenti į lango stiklą. Vargdieniai atidarė langą ir įleido paukštelį į vidų. Dagiliukas puolė lesti duonos trupinius, nukritusius nuo stalo. Vargdienio vaikai pamylėjo gražų paukščiuką ir nieko blogo jam nedarė.

Atėjo pavasaris, medžiai gražiai sužaliavo. Vargdieniai atidarė langą, ir mažas svetelis, išlėkęs laukan, susisuko giraitėje lizdą ir ėmė čiulbėti linksma dainelę.

Atėjo vėl šaltas ruduo, dagiliukas sugrįžo į vargdienio namelį, bet jau drauge su savo pataite. Vargdieniai ir jo vaikai labai džiaugėsi, kai sugrįžo paukščiukai.

— Tėtuk, — tarė vyriausiasis sūnus, — paukščiukai taip meiliai žiūri į mus, tartum norėtų mums ką pasakyti.

— Teisybė, — atsakė tėvas, — kad jie galėtų kalbėti, tai mums pasakytų: „Mes atlėkėme pas jus, nes jūs geri žmonės ir nieko pikto mums nedarote“.

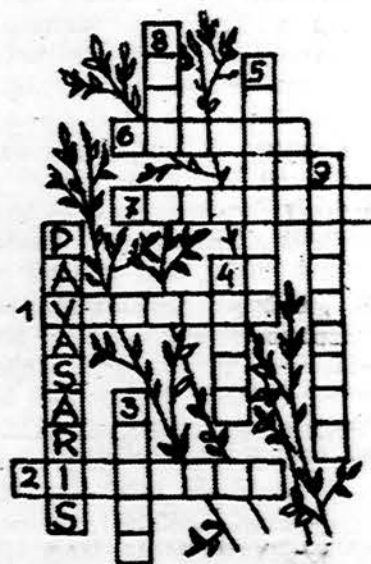
Ksaveras Sakalauskas  
Vanagėlis

## PAGALVOKITE NR. 4 ATSAKYMAI

1. Prancūzų žodis „parole“ reiškia sutartą slaptažodį, kuris vartojamas kariuomenėje savišiam žmogui atpažinti. 2. Valdant Maskvai, nuo 1940 iki 1959 m. buvo sunaikinta 523,185 Lietuvos gyventojai. 3. Valdant Berlynui, buvo sunaikinta 210.000 Lietuvos gy-

ventojų. 4. Siūlas ir adata. 5. Blynai keptuvelyje. 6. 1. Kielė, 2. margučiais, 3. Šv. Jurgis raitelis, 4. kiaušiniene, 5. rūtos, 6. naujieji, 7. žirgas, 8. dainuoti, 9. gegutė, 10, slibinas. 7. Pirmasis metalas pirmame lydinyje sudaro 1/3, antrame — 2/5, o trečiame 17/44. Trečiame lydinyje esancio pirmojo metalo dalis yra 17/44 - 1/3=7/132 didesnė, negu pirmajame lydinyje, o antrame 2/5 - 17/44=3/220 didesnė, negu trečiajame lydinyje. Pirmuosius abu lydinius reikia paimti santykiu 3/220:7/132=9:35. Taigi abu lydinius reikia paimti 9:35 santykiu. 8. Ričardas Niksonas buvo respublikonas.

## PAGALVOKITE NR. 5



1. Kiek Lietuva neteko gyventojų, įskaitant tremtinius, repatriantus ir pabėgėlius? 2. Kur dedamas kirtis, tariant žodį: nuoširdžiai, nuoširdžiai, nuoširdžiai? 3. Kur dedamas kirtis: dalinti pietus ar pietus? Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis. 4. Giedrą dieną kertėje stovi, o per lietuvių vaikščioja. 5. Garioje augęs, garioje lapojęs, į namus parėjęs prie mergos prie mergos pristojęs. 6. (Kryžiažodis): 1. Pavasario šventė. 2. Pavasario gėlė. 3. Anksti pavasarį prazystanti gėlė. 4. Mėnuo. 5. Pavasario šventės simbolis. 6. Atostogų metas. 7. Neišsiskleidęs žiedas. 8. Pavasario gėrimas. 9. Pati pirmoji pavasarį prazystanti laukų gėlė. Sudarė Neringa Gudėnaitė iš Grybėnų kaimo, Ignalinos rajono. 7. Sudėkite XMA+XXA=MXA. Raides pakeiskite skaičiais. Ta pati raidė, tas pats skaičius. 8. Teisinga ar klaidinga, kad Suezas ir Panamos kanalai vartoja šliuzus (locks)?

## SEKMINIŲ TAUTOSAKA

Sekminių šventės išvakarėse piemenys, pargindami bandą namo, ją aprėdo, apvainikuoja berželių ir purienų vainikais. Jaučiams prie ragų pririša aukštus berželius, arba jų ragus apipina berželių šakomis. Karvėms užkaria (uždėda) ant kaklo ar ant ragų apvalius berželių šakų vainikus. Jei nepatingi, aprėdo veršius ir avelas. (B. Buračas)

Bernai (tarnai), Sekminių rytą prie jų prie savo šeimininkų, žemai nusilenkia ir sako: „Mes mylime savo šeimininkus ir linkime kuo geriausios sveikatos“. Už tai ir jie iš šeimininkų gauna dovanų (Dusetos).